

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Simona Chaloupková

Spolupráce školy s rodiči na alternativní a klasické základní škole v
Olomouci

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

V Olomouci dne 18. dubna 2016.

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Janě Kantorové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, její trpělivost a cenné rady.

Obsah

Úvod.....	5
I Teoretická část.....	7
1 Vymezení základních pojmů.....	7
1.1 Spolupráce.....	7
1.2 Rodina.....	9
1.3 Škola.....	10
1.4 Základní vzdělávání.....	11
1.4.1 Práva a povinnosti zákonných zástupců žáků.....	12
1.5 Alternativní vzdělávání.....	13
1.5.1 Vymezení pojmu alternativní škola.....	13
1.5.2 Waldorfská škola.....	14
2 Spolupráce školy s rodiči.....	16
2.1 Postupný vývoj spolupráce školy s rodiči.....	17
2.2 Obvyklé formy spolupráce školy s rodiči.....	18
2.2.1 Dny otevřených dveří.....	18
2.2.2 Třídní schůzky.....	20
2.2.3 Rodiče ve výuce.....	21
2.2.4 Školská rada.....	22
II Praktická část.....	24
3 Výzkumné šetření.....	24
3.1 Cíle a hypotézy.....	24
3.2 Výzkumná metoda.....	25
3.3 Struktura respondentů.....	26
3.4 Výsledky a jejich interpretace.....	27
3.5 Ověření hypotéz.....	49
Závěr.....	51
Literatura.....	52
Přílohy.....	54
Anotace.....	59

Úvod

Pod slovním spojením spolupráce školy s rodiči si nejspíš každý z nás představí něco trochu jiného. Vzpomínky na školní léta jsou různé. Někomu se vybaví pocit staženého žaludku při pohledu na rodiče vracející se z třídních schůzek. Jiní si vzpomenou na dojaté pohledy maminek a hrdé úsměvy učitelek při první školní besídce. Ostatním vyvstanou na mysl zapomenuté omluvenky, poznámky či důtky od pana ředitele. Jedno však tyto okamžiky spojuje. Určitým způsobem v nich figurují jak rodiče, tak učitelé.

V době, kdy jsem já osobně navštěvovala základní školu, probíhala spolupráce mezi mými rodiči a školou spíše v té nejnужnější rovině. Byly to hlavně již zmíněné třídní schůzky nebo třeba telefonáty v případě omlouvání nemoci. Určitě nemám pocit, že by mi tato situace jakkoliv uškodila ve vzdělávání, nebo že by s ní byli rodiče či učitelé nespokojeni. Časy se však mění a myslím, že není možné, aby praxe fungující ve školách před deseti a více lety byla zachována i po další desítky let bez jakýchkoliv inovací či pokusů stávající stav vylepšit. Samozřejmě netvrdím, že školy by měly rozvíjet jen spolupráci a komunikaci s rodiči a vzdělávací stránku opomíjet, vzdělávání stále zůstává nejnужnější funkcí škol a přehnaná, nucená spolupráce dle mého názoru také není ideální. Je třeba najít „zlatou střední cestu“ vyhovující jak rodičům, tak učitelům. Pokud ovšem o spolupráci skutečně stojí.

Zájem o zjištění, zda rodiče se školou opravdu spolupracovat chtějí, byl pro mě jedním z důvodů, proč se tomuto tématu věnovat. Vždy jsem si myslěla, že spousta rodičů určitě stále bere školu takovou, jaká byla před lety, když ji sami navštěvovali. Že děti do školy zavedou, odpoledne opět vyzvednou. Pomohou jim s domácími úkoly a jednou za pár měsíců z donucení navštíví třídní schůzky. Touhu spolupracovat se školou více jsem očekávala spíše u rodičů žáků alternativních škol.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat a srovnat spolupráci školy s rodiči

na dvou typech základních škol – alternativní a klasické. Každá kapitola svým obsahem také naplňuje svůj dílčí cíl. V první kapitole jsou nejprve vymezeny základní pojmy spolupráce, rodina, škola, základní vzdělávání. Dalším dílčím cílem je popsat alternativní vzdělávání, konkrétně pak waldorfskou školu. Druhá kapitola je věnována spolupráci školy s rodiči, popisuje její postupný vývoj, uvádí její obvyklé formy a vybrané z nich blíže charakterizuje. Dílčími cíli v praktické části je upravit použitou metodu, dále ji aplikovat, ověřit a interpretovat získané výsledky ve vztahu k ověření stanovených hypotéz.

I Teoretická část

1 Vymezení základních pojmů

První kapitola je věnována vymezení základních pojmů. V první podkapitole je charakterizován pojem spolupráce, jelikož celá práce pojednává o spolupráci školy s rodiči a tento pojem je zde klíčový. Nejdříve popisujeme pojem z hlediska sociální psychologie a následně aplikujeme na oblast spolupráce školy s rodiči spolu s uvedením definice vztahu rodiče – škola. Součástí kapitoly je i objasnění pojmu komunikace, který dle našeho názoru s pojmem spolupráce úzce souvisí. Druhá i třetí podkapitola vychází již z názvu práce. Druhá podkapitola vysvětluje pojem rodina, uvádí funkce rodiny a význam rodiny pro člověka. Třetí podkapitola uvádí definici a funkce školy. Ve čtvrté podkapitole se věnujeme pojmu základní vzdělávání, jelikož celá práce je zaměřena na spolupráci na základních školách. Podkapitola vymezuje pojem základní vzdělávání a jeho stupně dle Rámcového vzdělávacího programu a dále uvádí práva a povinnosti zákonných zástupců žáků. Pátá podkapitola vymezuje pojem alternativní vzdělávání, jelikož v praktické části srovnáváme běžnou základní školu se školou alternativní, konkrétně waldorfskou. Podkapitola definuje pojem alternativní škola a dále blíže charakterizuje waldorfskou školu a její základní principy.

1.1 Spolupráce

Spolupráci lze zjednodušeně chápat jako součinnost dvou a více lidí, která směřuje k určitému cíli. Jedná se vlastně o jednu z forem interakcí mezi lidmi. Řezáč (1998, s. 79) definuje pojem interakce jako *„(...) skutečnost, že se mezi lidmi při společné činnosti utvářejí mezilidské vztahy a že na sebe prostřednictvím svých aktivit (činností i chování) vzájemně působí (a ovlivňují se). Znamená to, že jejich činnosti jsou nějak propojeny a jejich*

vztahy jsou nějak strukturovány. Interakce se tak jeví jako jev o dvou složkách, jež tvoří společná činnost (součinnost) a vzájemný mezilidský vztah.“ Řezáč (1998, s. 79-81) dále uvádí typické znaky interakce. Prvním z nich je vzájemnost (vztažnost). Znamená to, že „(...) jakýkoliv projev jednoho je ve vztahu k druhému. Jejich kontakt je vzájemný, to znamená, že dochází k výměně obsahů a propojování aktů chování.“ Dalším znakem je stimulace, kdy spolupracující neustále povzbuzují jeden druhého k aktivitě. Spolupracující se navíc i vzájemně ovlivňují. Všechna tato pravidla lze samozřejmě aplikovat na spolupráci rodiny a školy. Mezi učiteli a rodiči se utváří určité vztahy, vzájemně se ovlivňují a působí na sebe. Cílem, ke kterému by ideálně měli směřovat, je pak co nejefektivnější výchova a vzdělávání dětí. Jak bylo uvedeno výše, při spolupráci rodičů a školy se utváří určitý vztah. Vztah rodiče – škola definuje Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 277) jako „Významný sociální vztah, ovlivňující úspěšnost výchovně-vzdělávacího procesu, učení žáků a jejich osobností rozvoj. V demokratických zemích je podporováno partnerství ve vztahu rodiče – škola. Jeho předpokladem je vzájemná otevřenost, informovanost a ochota komunikovat. Rozvíjejí se různé formy spolupráce. (...)“ Jako „významný pro školní úspěšnost jednotlivých žáků“ je v Pedagogickém slovníku definován také vztah rodiče – učitel.

Předpokladem a zároveň i nedílnou součástí spolupráce je komunikace. „Komunikace, jak známo, je proces předávání informací nebo také sdílení významů mezi dvěma či více lidmi. Tento pojem je ve velmi úzkém vztahu k pojmu sociální interakce. Většina autorů má za to, že se tyto dva termíny do značné míry překrývají, sociální interakce je však širší a komunikace je de facto její podmnožinou. (...) Fungující komunikace je tedy nezbytným základem, na němž je vystavěn vztah mezi rodinou a školou.“ (Šeďová, Čiháček, in Rabušicová 2004) Alespoň minimální komunikace je pro spolupráci nezbytná. Komunikace mezi rodiči a učiteli může probíhat různými formami, např. osobně, pomocí telefonu či e-mailu, skrze internetové stránky školy nebo prostřednictvím dětí, které rodiče o dění ve škole informují.

1.2 Rodina

Rodina je sociální skupinou, do které se narodíme a jejímž členem už zůstaneme po celý život. Dle Pedagogického slovníku (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 189) je rodina *„Nejstarší společenská instituce. Plní socializační, ekonomické, sexuálně-regulační, reprodukční a další funkce. Vytváří určité emocionální klima, formuje interpersonální vztahy, hodnoty a postoje, základy etiky a životního stylu. Z hlediska sociologického je formou začlenění jedince do sociální struktury. Nejběžnějším modelem rodiny je tzv. nukleární rodina, kterou tvoří nejbližší příbuzní, tj. oba rodiče a děti. (...) Rodina spolu se školou plní významné výchovné funkce, které lze chápat jako komplementární.“* Tamášová (2007, s. 9) považuje rodinu za místo vzniku života, formování charakteru člověka a osvojování hodnot jako nejcennějšího potenciálu člověka. Podobně definuje rodinu i Matoušek (2003, s. 9). *„Rodina je prvním a dosti závazným modelem společnosti, s jakým se dítě setkává. Předurčuje jeho osobní vývoj, jeho vztahy k jiným skupinám lidí. Rodina dítě orientuje na určité hodnoty, vystavuje ho určitým konfliktům, poskytuje mu určitý typ podpory.“* Je tedy zřejmé, že rodina je pro každého člověka velmi důležitá. Dává nám mnohem více než jen základní životní potřeby. Ovlivňuje to, kým jsme. Matoušek (2003, s. 10) dále uvádí, že *„Model rodiny tvořené rodiči, jejich dětmi, případně prarodiči vykazuje neobyčejnou stabilitu ve všech epochách vývoje lidstva a ve všech známých současných společnostech. Prakticky neexistuje žádný typ společnosti, který by se neopíral o rodinu jako o svůj základní článek.“* Rodina je tedy nejen primární institucí, která formuje a utváří jedince, ale i institucí, která je jakýmsi „stavebním kamenem“ celé společnosti. Rodina plní různé funkce, např. funkci biologicko-reprodukční, ekonomickou, socializační, emocionální a další. (Tománek, 2015, s. 19-20) Z pedagogického hlediska jsou však nejdůležitější funkce výchovná a vzdělávací. *„Cílem rodinné výchovy je uvést dítě do příslušného kulturního prostředí, naučit je orientaci v tomto prostředí plném symbolů a společenských standardů.“* (Poláčková in Kraus, 2001, s. 57) Rodina je prvním místem, kde je naše chování určitým způsobem regulováno a vedeno, v ideálním případě, správným směrem. Rodiče jsou tak našimi

prvními vychovateli i vzdělavateli. Nejprve nás učí základním dovednostem, později dovednostem složitějším a zprostředkovávají nám také nejrůznější informace a poznatky, které sami během života získali. Rodiče by tak každému dítěti měli vytvořit určitý základ pro fungování ve společnosti, který je dále rozvíjen ve škole. „*Škola jako další společenská instituce navazuje na působení rodiny a výsledky primární socializace.*“ (Poláčková in Kraus, 2001, s. 57) Úloha rodiny však nástupem dítěte do školy nekončí. Naopak je potřeba působení školy a rodiny navzájem vhodně sladit.

1.3 Škola

Dle definice Pedagogického slovníku (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 221) je škola „*Společenská instituce, její tradiční funkcí je poskytovat vzdělání žákům příslušných věkových skupin v organizovaných formách podle určitých vzdělávacích programů. Pojetí a funkce školy se mění se změnami společenských potřeb. Stala se místem socializace žáků, podporujícím jejich osobností a sociální rozvoj a připravujícím je na život osobní, pracovní a občanský. (...)*“ Jak uvádí definice, vzdělání je primární funkcí školy. Školy jsou po mnoho staletí zřizovány právě za účelem vzdělávání. I když si dítě spoustu poznatků odnáší již z výchovy v rodině, rodiče sami na vzdělávání většinou nestačí. Z tohoto hlediska vysvětluje nutnost a potřebnost škol např. Komenský (1948, s. 66-67), který podotýká, že „*Poněvadž rodiče sami příliš zřídka bývají schopni vyučovat děti nebo zřídka mívají dosti času, vyplývá z toho, že je třeba lidí, kteří by konali tuto jedinou práci jako své povolání. (...)*“ Následně vysvětluje i význam vzdělávání dětí ve větší skupině. „*A třebas by byli rodiče, jimž by bylo možno věnovat se vyučování svých dětí, přece je lépe, aby mládež byla vzdělávána společně ve větším počtu; neboť je větší úspěch i příjemnost práce, když si jedni od druhých berou příklad a popud. (..)*“ Úkolem školy totiž samozřejmě není jen předávat žákům strohé informace. Měla by rozvíjet jejich osobnost a vštěpovat jim správné hodnoty a vzorce chování. Důležitá je i výše zmíněná socializace žáků, pro kterou je školní prostředí ideálním místem. Jen stěží bychom

hledali způsob, jak děti socializovat lépe. Ve škole se každý den setkávají se spolužáky i učiteli a zákonitě se s nimi učí určitým způsobem fungovat, spolupracovat a zapojit se mezi ně.

1.4 Základní vzdělávání

„Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních.“ (RVP, 2013, s. 9) Zahájení základního vzdělávání představuje velmi důležitý obrat v životě každého dítěte a určitý úvod do celoživotního vzdělávání člověka. Před nástupem na základní školu většina dětí navštěvuje školu mateřskou, která je alespoň částečně na přechod na základní školu připraví. Děti si zvykají na každodenní docházku do mateřské školy, kolektiv ostatních dětí i na učitele. Pro děti nastupující na základní školu přímo z rodinného prostředí, bez předchozí docházky do školy mateřské, může být tato situace složitější, nemusí to však být pravidlem. Škola by měla všem žákům začátek povinné školní docházky co nejvíce ulehčovat. *„Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.“* (RVP, 2013, s. 9) Hlavním úkolem vzdělávání na 1. stupni je tedy vedle zprostředkování nových poznatků a učení nových dovedností především adaptace na, pro děti dosud neznámou, roli žáka. V předškolních zařízeních děti nejsou nuceny např. udržet záměrně pozornost, psát domácí úkoly či si zapamatovat určité nové poznatky. Je tedy třeba, aby si na vzdělávání ve škole nejprve zvykly a na novou situaci se postupně adaptovaly. Na základ získaný na 1. stupni

navazuje vzdělávání na 2. stupni. Základní dovednosti a poznatky jsou dále rozvíjeny a obohacovány. „*Základní vzdělávání na 2. stupni pomáhá žákům získávat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu (...).*“ (RVP, 2013, s. 9) Od žáků na 2. stupni se již očekávají určité dovednosti spojené s kvalitním plněním role žáka a dalším novým dovednostem se zde učí. Žáci by měli postupně vykazovat při učení určitou samostatnost, utvářet si správné hodnoty a postoje a připravit se na další vzdělávání po ukončení vzdělávání základního.

1.4.1 Práva a povinnosti zákonných zástupců žáků

Rámcový vzdělávací program chápe základní vzdělávání jako přechod do povinného a systematického vzdělávání, a to z předškolního vzdělávání a také z rodinné péče a výchovy. Rodina má však v životě dítěte, i po jeho přechodu do základního vzdělávání, významnou a jedinečnou roli. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník uvádí, že „*Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Rodiče mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině.*“ Dítě je však zároveň vychováváno a vzděláváno i ve škole a činnost rodiny a školy by měla být v ideálním případě určitým způsobem provázána. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen Školský zákon) ukládá zákonným zástupcům dětí povinnosti „*(...) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka; informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání; dokládat důvody nepřítomnosti dítěte a žáka ve vyučování*

v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem; oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle §28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.“ (Školský zákon, 2012) Tyto povinnosti ukládají rodičům oznamovat škole jen ty nejnnutnější skutečnosti, týkající se spíše negativních událostí jako je nemoc či problémy v rodině. I když tyto povinnosti uložené zákonným zástupcům žáků dle našeho názoru nezaručují přílišnou míru spolupráce školy s rodiči, jsou určitým základem a zárukou, že každý rodič bude se školou alespoň minimálně komunikovat. Školský zákon dále uznává zákonným zástupcům dětí i určitá práva, která jsou společná i pro žáky a studenty. Jedná se o právo „(...) na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání; volit a být voleni do školské rady, jsou-li zletilí; vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje; na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání (...)“ (Školský zákon, 2012) Je tedy zřejmé, že alespoň nejzákladnější komunikace a spolupráce rodiny se školou je během vzdělávání, obzvláště na základní škole, nevyhnutelná. Jak již bylo uvedeno výše, základní vzdělávání navazuje na výchovu v rodině. To ovšem neznamená, že role rodiny zde končí a je dále přenechána jen na učitelích. Škola a rodina tvoří v životě většiny lidí dvě nejdůležitější vzdělávací, výchovné a socializační instituce. Není tedy žádoucí, aby existovaly izolovaně vedle sebe. Naopak by měly navzájem spolupracovat, doplňovat se a komunikovat a tím učit děti všemu, co budou v budoucnu potřebovat.

1.5 Alternativní vzdělávání

1.5.1 Vymezení pojmu alternativní škola

Pojem alternativní škola může být chápán různě, klíčová je zde však vždy určitá odlišnost od hlavního proudu vzdělávání. Dle Průchy (2012, s. 25) jsou alternativní školy „(...) všechny druhy škol, bez ohledu na zřizovatele,

tedy školy soukromé, církevní a veřejné, které mají jeden podstatný rys – odlišují se něčím od hlavního proudu standardních (běžných, převažujících) škol daného vzdělávacího systému. Odlišnost alternativních škol může spočívat v jiných způsobech organizace výuky nebo života dětí ve škole; kurikulárních programech (změny v obsahu nebo cílech vzdělávání či v obojím), parametrech edukačního prostředí (např. nestandardní architektonické řešení učeben nebo jiná komunikace mezi učiteli a žáky); způsobech hodnocení výkonů žáků (např. slovní hodnocení); vztazích mezi školou a rodiči, školou a místní komunitou aj.“ Dle Svobodové a Jůvy (1996, s. 6-7) je pro alternativní vzdělávání typická i jistá kritika běžných škol. Často je jim vytýkána přílišná orientace na učení, velký nátlak na žáky, izolace školy od života a rodiny nebo nedostatečný důraz na komplexní rozvoj jedince.

Alternativní školy se tedy snaží určitým způsobem inovovat a zdokonalovat to, co je podle nich v běžných školách špatně. Může to být celkové zaměření a fungování školy, nebo naopak jen některé vybrané nevyhovující aspekty škol. Tento pojem tedy neoznačuje pouze čistě alternativní školy, jako jsou školy waldorfské, montessoriovské, freinetovské, jenské či daltonské – ty nazýváme klasickými reformními školami (Průcha, 2012, s. 46) Mohou jím být označovány i běžné základní školy, které využívají jen některé prvky alternativních škol.

1.5.2 Waldorfská škola

„Název školy je odvozen od jména německé obce Waldorf, kde byla poprvé v roce 1919 zřízena svobodná škola. Pedagogickým poradcem při jejím vzniku a vlastně jejím zakladatelem byl Rudolf Steiner, který tak uplatnil své pedagogické záměry ve škole pro děti továrních dělníků tabákové společnosti Waldorf-Astoria.“ (Svobodová, Jůva, 1996, s. 22) Waldorfské školy patří mezi jedny z nejrozšířenějších alternativních škol. Jednou ze zásad je orientace na žáky a především rozvoj jejich aktivity, zájmů i potřeb. Odpadá

zde také klasické, často stresující, hodnocení žáků známkami a je nahrazeno slovním hodnocením – tato skutečnost však může znesnadňovat případný přechod žáka na běžnou školu. Dalším rysem waldorfských škol jsou „svobodní“ učitelé, kteří si sami plánují výuku ve spolupráci s žáky a částečně i s rodiči. Právě rodiče zde hrají důležitou roli, jelikož za vedení waldorfských škol odpovídá jak celý učitelský sbor, tak sdružení rodičů, které se školou úzce spolupracuje. (Průcha, 2012, s. 47-48) Jak již bylo uvedeno výše, ve waldorfských školách hrají aktivní roli kromě učitelů a žáků také rodiče. Spojení učitelů, žáků a rodičů vytváří tzv. školní společenství. *„Učitelé, žáci a rodiče (rozšířené školní společenství) se zavazují společně utvářet školní život a plnit vážně, věcně a spravedlivě úlohy, které vyplývají ze situace. Rodiče, učitelé, případně další přátelé školy spolupracují ve waldorfském školním společenství a přispívají k financování školy.“* (Grecmanová, Urbanovská, 1996, s. 10) Spolupráce rodiny a školy je ve waldorfských školách považována za velmi důležitou a rodiče mají možnost podílet se na dění ve škole. Vztahy mezi rodiči a učiteli *„jsou prohlubovány při školních svátcích, měsíčních oslavách, přednáškách, koncertech, výstavách atd. Umělecké a řemeslné kursy a pracovní skupiny mají rodičům, přátelům a hostům umožnit nahlédnout do způsobů práce a cílů waldorfské školy prostřednictvím vlastní činnosti a zkušenosti.“* (Grecmanová, Urbanovská, 1996, s. 10) Rodiče mají také možnost konzultovat s učiteli otázky týkající se rozvoje jejich dětí. Učitelé běžně navštěvují domovy žáků a stejně tak rodiče mohou navštěvovat školu. Zástupci učitelů a žáků se také pravidelně sdružují v *„tzv. Kruhu, kde se na pravidelných schůzkách zabývají otázkami, které se týkají waldorfské školy jako celku. Jeho členové projednávají společně pedagogické cíle a metody, snaží se proniknout do sociálních vztahů ve škole. Zajímají se rovněž o hmotné zabezpečení školy. K aktivní spolupráci vybízejí také ostatní učitele a rodiče.“* Ve waldorfských školách jsou navíc svolávány *„tzv. rodičovské večery, kde se v rámci přednášek a rozhovorů projednávají důležité otázky školního života, které přirozeně zajímají všechny rodiče a učitele.“* (Grecmanová, Urbanovská, 1996, s. 11)

2 Spolupráce školy s rodiči

Druhá kapitola je věnována spolupráci školy a rodiny. Vymezuje význam spolupráce, její rizika a omezení i to, jak se spolupráce školy s rodiči vyvíjela v průběhu let. Nakonec uvádí obvyklé formy spolupráce školy s rodiči a vybrané z nich blíže charakterizuje.

Spolupráce rodiny a školy je právem považována za důležitou součást výchovně-vzdělávacího procesu. Pro vývoj dítěte má jak rodina, tak i škola klíčový význam. Rodina nás ovlivňuje již od narození. Za pomoci rodičů dítě vysloví první slova, zvládne první kroky a naučí se mnoha dalším dovednostem. Správně fungující rodina uspokojuje mimo jiné také potřebu lásky, bezpečí a mnoho dalších.

Na rodinnou výchovu později navazuje výchova ve škole. Škola je, podobně jako rodina, zdrojem nových znalostí a dovedností. Navíc se zde děti naučí dodržovat určité povinnosti, vycházet se svými spolužáky a respektovat učitele. Pro budoucnost dítěte je důležitá jak škola, tak rodina. Nemělo by tedy docházet k situaci, kdy spolu rodina a škola vůbec nekomunikuje ani nespolupracuje. *„Spolupráce školy a rodiny představuje důležitou oblast hned z několika hledisek. Z hlediska úspěšnosti žáků, spokojenosti rodičů a dětí, i z hlediska běžného života, protože škola významnou měrou zasahuje do života rodiny po řadu let. (...) To, jakým směrem se ubírá vzájemná spolupráce, by mělo být určováno potřebami učitelů a rodičů, přičemž vše by mělo směřovat k zájmům dítěte.“* (Pohnětalová, 2015, s. 9) Podobný názor zastává i Kellaghan. Zdůrazňuje, že i když jsou rodina a škola dvě odlišné instituce s různými prioritami, požadavky a očekáváními, měly by mít vždy společný cíl – zajistit co nejlepší vývoj dětí. (Kellaghan in Šeďová, 2004, s. 22)

Spolupráce rodičů a školy má samozřejmě i svá rizika a omezení. Trnková (in Rabušicová, 2004, s. 66) uvádí např. riziko exkluzivity, u kterého *„jde o to, že reálně se vždy podaří podchytit pouze část rodičů (a to obvykle tu menší), kteří se ve svém vztahu ke škole cítí v partnerské pozici a jsou ochotni*

pro ni, své i ostatní děti něco udělat. Jsou školy, na nichž nejaktivnější z těchto rodičů vytvářejí jakési jádro, které má snadný přístup k učitelům, jeho členové znají školu, její chod, někdy mají i zákulisní informace. Tato skutečnost může odrazovat prozatím pasivní rodiče od větší aktivity nebo dokonce vytvářet dojem, že děti těchto rodičů mohou z jejich angažovanosti ve škole profitovat. Jako další omezení uvádí Trnková jak nedostatek času na straně rodičů, tak pracovní zatížení učitelů, na které je kladeno mnoho požadavků. Učitelé navíc mohou nabývat dojmu, že na spolupráci s rodiči nejsou dostatečně připraveni, jelikož během studia jsou připravováni především na práci se žáky. Mnoho rodičů také stále chápe školu jako uzavřenou instituci, kde učitelé profesionálně vzdělávají děti a s rodiči spolupracovat nepotřebují.

2.1 Postupný vývoj spolupráce školy s rodiči

Spolupráci rodiny a školy nebyla vždy věnována taková pozornost, jaká je obvyklá dnes. *„Vztahy mezi školou a rodinou byly po dlouhou dobu tradičně omezeny spíše jen na jednosměrný přenos informací a poskytování rad učitelů rodičům. K extenzivnějším kontaktům mezi školou a rodiči docházelo pouze tehdy, bylo-li třeba řešit problémy např. s docházkou, chováním nebo s výsledky dítěte.* (Payne in Rabušicová, 2004, s. 9) Je zřejmé, že spolupráce rodiny a školy oproti současnosti dříve vyvolávala spíše negativní emoce – rodiče přicházeli do školy výhradně za účelem řešení problémů a nepříjemných záležitostí. K určitým změnám docházelo až v 70. a 80. letech, kdy rodiče začali být do školy zváni častěji. Ze začátku projednávali s učiteli výsledky dětí, později jim bylo umožněno také větší zapojení do aktivit ve třídě. (Rabušicová, 2004, s. 9) V 90. letech docházelo v mnoha zemích také k legislativním změnám, které rozšířily rodičovská práva a umožnily rodičům zapojit se do spolurozhodování o životě školy. (Payne in Rabušicová, 2004, s. 9) K vývoji vztahů rodiny a školy docházelo jak ve světě, tak i u nás, v České republice. *„Před rokem 1989 byla škola rodiči v naší zemi vnímána především jako instituce, kde se na základě*

odborného vedení učitelů kultivovala výchova, a rozvíjelo vzdělávání dítěte. Rodiče do chodu školy nijak nezasahovali, ani to škola po nich nevyžadovala. (...) Socialistická pedagogika se zkoumáním vztahů mezi školou a rodinou nezabývala, což vyplývalo z předpokladu, že socialistické školství má vzdělané odborníky, kteří nesou odpovědnost za vzdělávání dětí a i bez zasahování rodičů se vyvíjí úspěšně.“ (Pohnětalová, 2015, s. 13-14) Ke změnám v této oblasti u nás docházelo až spolu se změnami po roce 1989, kdy začala být spolupráce mezi rodinou a školou považována za součást rodičovských práv.

2.2 Obvyklé formy spolupráce školy s rodiči

Spolupráce rodičů a školy může probíhat různými formami. Čapek (2013, s. 30-37) uvádí výčet nejobvyklejších forem spolupráce rodiny se školou. Jedná se o *„Dny otevřených dveří; třídní schůzky a individuální konzultace; informační schůzka pro rodiče prvňáčků; koncerty a vystoupení pro rodiče; výtvarné dílny, rodič na akci školy; rodič jako vedoucí kroužků a volnočasových aktivit; rodič – návštěvník vyučování; rodič – asistent při vyučování; rodič jako expert na svůj obor; rodič – pomocník při výletech a exkurzích; rodič ve školní radě; rodič v organizaci na podporu školy; setkávání absolventů, smlouva se školou.“* V následujícím textu blíže charakterizujeme vybrané formy spolupráce.

2.2.1 Dny otevřených dveří

Dny otevřených dveří jsou jednou z mála forem spolupráce, které probíhají ještě před nástupem dítěte do školy. Přesto je však za spolupráci mezi rodinou a školou můžeme považovat a mohou hrát důležitou roli při výběru školy pro dítě. Zpravidla zde dochází vůbec k prvnímu seznámení rodiče se školou v době, kdy rodiče teprve vybírají vhodnou školu pro své

dítě. Proto považujeme za důležité věnovat se této formě spolupráce v následujícím textu. „*Základní škola má pro náš další život tak velký vliv, že jejímu výběru pro budoucího prvňáka bychom měli věnovat mimořádnou pozornost.*“ (EDUin, 2014) Rodiče by si nejprve měli rozmyslet, co od školy vlastně očekávají, jak podle nich vypadá ideální škola. Poté je žádoucí, aby zjistili co nejvíce potřebných informací od školy samotné a školu, nejlépe několikrát, navštívili. Aspekty, které by měli rodiče při výběru školy zvážit, jsou různé. Škola by měla být blízko bydliště, aby děti neměly problém s dojížděním. Dále by si rodiče měli všimnout vybavenosti školy. Třídy by měly být světlé a vzdušné. Je také na místě všimnout si, zda mohou do vzhledu školy nějakým způsobem zasahovat i děti. Velké množství technologií a didaktických pomůcek samo o sobě nepoukazuje na kvalitu školy, důležité je, jak a jestli vůbec je škola využívá. Pozornost by měla být věnována také kvalitě a složení pedagogickému sboru a aktivitám školy. Jako poslední, ovšem neméně důležité hledisko hodnocení kvality školy, uvádíme komunikaci školy. Škola by měla mít kvalitní webové stránky se všemi důležitými informacemi, měla by rodičům umožnit bezproblémový vstup do školy a setkání s ředitelem i učiteli či možnost návštěvy výuky. (EDUin, 2014) Všechny tyto informace je během dne otevřených dveří obvykle možné získat. Úkolem školy je předvést se rodičům v co nejlepším světle a všechno důležité jim sdělit. Je však otázkou, zda-li při dni otevřených dveří nedochází ze strany školy k určité přetvářce. Souhlasíme s názorem Kaisera, který upozorňuje na to, že den otevřených dveří „*může být vnímán jako hra na dokonalou školu*“ (Kaiser in Čapek, 2013, s. 30) Je naprosto logické, že školy se chtějí na den otevřených dveří co nejlépe připravit a prezentovat se jako dokonalé. Tak, jak škola funguje během dne otevřených dveří, by však měla fungovat stále, ne jen jeden den. Dle Zárubové je dalším negativním rysem dne otevřených dveří to, že do školy přichází velké množství rodičů v krátkém čase. Není v silách učitelů, aby se všem rodičům stihli věnovat. Dny otevřených dveří jsou pak často charakteristické „*neosobní, anonymní atmosférou.*“ (Zárubová, 2011) Den otevřených dveří však stále zůstává jedinečnou a vyhledávanou příležitostí navštívit školu a dozvědět se o ní co nejvíce, i když podmínky během těchto dnů nemusí být ideální.

2.2.2 Třídní schůzky

Další obvyklou a neopomenutelnou formou spolupráce rodičů a školy jsou třídní schůzky. „*Třídní schůzky zůstávají na českých školách dominantní platformou komunikace mezi školou a rodiči. Základní školy je pořádají pravidelně na 2. stupni i na 1. stupni. (...) V širokém povědomí jsou rodičovské schůzky tradovány jako povinná akce a neúčast rodičů je spojována s nezájmem o školu a s nezájmem o vzdělávání dětí.*“ (Šeďová, Čiháček in Rabušicová, 2004, s. 75) Třídní schůzky jsou ideální příležitostí pro setkání rodičů a učitelů. Učitelé mohou rodičům předat všechny důležité informace jak o prospěchu a chování jejich dětí, tak o dění ve škole, např. o chystaných školních výletech či jiných akcích. Právě prospěch dětí je však to, co rodiče často zajímá nejvíce. I v našem dotazníkovém šetření se prospěch dítěte objevoval jako jedna z informací, o kterých si přeje být informován největší počet rodičů. Tato skutečnost přispívá k tomu, že třídní schůzky mohou být stresující pro rodiče, učitele a především pak děti. Beníšková doporučuje, aby se rodiče pokusili brát známky pokud možno s nadhledem, v klidu a tím děti zbytečně nestresovat. „*Dítě by nemělo s hrůzou vyhlížet maminku, která se vrací z třídních schůzek.*“ (Beníšková, 2007, s. 63) Stejně tak u rodičů často třídní schůzky nevyvolávají příliš pozitivní pocity. Trávit večer ve škole po celém dni v zaměstnání může některým rodičům připadat obtěžující a zbytečné. Je možné, že kvůli zaměstnání se dokonce nemohou třídních schůzek zúčastnit vůbec. Navíc na rodiče, jejichž dětem se ve škole příliš nedaří, čekají vesměs jen negativní zprávy. To může vést k tomu, že někteří rodiče se třídním schůzkám začnou vyhýbat úplně a vzniká tzv. „začarovaný kruh“. Šeďová a Čiháček (in Rabušicová, 2004, s. 75) zdůrazňují, že vyhýbání se třídním schůzkám je typické pro ty rodiče, se kterými se učitelé naopak potřebují setkat nejvíce. Jsou to většinou rodiče problémových dětí, kteří se na třídních schůzkách, jak už jsme uvedli výše, dozvídají jen negativní informace.

Stav, kdy se rodiče začnou vyhýbat třídním schůzkám, samozřejmě není ideální. Stejně tak by na třídní schůzky neměli přicházet s obavami, co je zde čeká. Učitelé by se měli snažit sdělovat rodičům všechny informace, i ty nepříjemné, citlivou formou. Nesdělovat rodičům o jejich dětech jen to špatné, ale vždy se snažit najít důvod, proč jejich dítě pochválit a ocenit. Učitelé i rodiče by se měli vzájemně respektovat a chovat se k sobě s úctou a slušností. Dle našeho názoru by měla škola také více respektovat časové možnosti rodičů. V našem dotazníkovém šetření rodiče velmi často uváděli nedostatek času jako důvod nespolupráce se školou. Školy však většinou určí jeden termín třídních schůzek, který rodičům nemusí vyhovovat. Navrhujeme řešení ve formě více termínů, ze kterých by si rodiče mohli vybrat pro ně nejpříjemnější.

2.2.3 Rodiče ve výuce

Další formou spolupráce mohou být návštěvy rodičů ve výuce. Rodiče v našem dotazníkovém šetření nejčastěji uváděli jako aktivitu, které by se chtěli osobně zúčastnit, právě návštěvu výuky. *„Z hlediska budování partnerství mezi rodiči a školami je podstatné, aby rodiče měli možnost vidět, jak probíhá výuka, a aby měli možnost ji ovlivňovat, projeví-li takový zájem.“* (Trnková in Rabušicová, 2004, s. 56) Rodiče si návštěvou ve výuce mohou ověřit např. to, jak učitel přistupuje k jejich dítěti, jestli je výuka dostatečně kvalitní, jestli se žáci během ní skutečně něco naučí. Trnková (in Rabušicová, 2004, s. 56-57) však naopak upozorňuje i na to, že učitelé návštěvy rodičů ve výuce příliš pozitivně vnímat nemusí. *„Tento požadavek se může zdát některým učitelům až děsivý. I bez něj se musí řídit řadou předpisů, administrativních omezení, předepsaným kurikulem, kontroluje je ředitel školy, inspekce, jsou hodnoceni, byť neformálně, svými kolegy apod.“* Toto vyjádření považujeme za velmi opodstatněné. Dle našeho názoru úspěšnost této formy spolupráce velmi závisí na přístupu rodičů. Pokud rodiče přijdou do výuky jen za účelem přísné kontroly a hledání chyb učitele, není to úplně v pořádku. Je logické, že rodiče chtějí, aby jejich dítě bylo vzděláváno co

nejlépe. Je však potřeba zachovat si i důvěru v kvalitu školy a učitelů a nechodit do výuky s cílem co nejvíce kritizovat. Určité námitky jsou samozřejmě na místě, jinak by návštěva výuky rodiči postrádala svůj smysl. Rodiče by však tyto námitky měli formulovat jako nápady, jak některé věci vylepšit, ne jako seznam nedostatků. Učitelé by pak měli být doporučením rodičů otevření a opravdu jim naslouchat, nejlépe některé užitečné nápady i využít.

Specifickou formou účasti rodiče na výuce může být i vstupování rodiče do role učitele. Rodičům lze umožnit, aby děti sami vyučovali. Tento způsob spolupráce považujeme za přínosný, pokud rodič dosahuje v určité oblasti opravdu kvalitních znalostí, které převyšují znalosti učitele. Největší nevýhodou v tomto případě může být, dle našeho názoru, absence pedagogického vzdělání na straně rodiče. I když je rodič odborníkem na určitou oblast, nedostatek pedagogických dovedností může jeho snahu vzdělat děti negativně ovlivnit. Činnost učitele není jednoduchá a nedá se naučit z minuty na minutu. Rodič by v tomto případě mohl mít problém s udržením pozornosti dětí a celkově by jim poznatky nemusel být schopen kvalitně předat, i když jim perfektně rozumí.

2.2.4 Školská rada

Školská rada je jediným zákonem ustanoveným orgánem, který umožňuje, aby se rodiče podíleli na fungování školy. *„Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.“* (Školský zákon, 2012) Školský zákon dále stanovuje určitá závazná pravidla pro zřizování a volbu členů školské rady. *„Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá volební řád. Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci a studenti a třetinu volí pedagogičtí pracovníci dané školy. Členem školské rady nemůže být ředitel*

školy. (...) Ředitel školy zajistí v souladu s volebním řádem řádné uskutečnění voleb do školské rady. (...) Funkční období členů školské rady je tři roky. “ Trnková (in Rabušicová, 2004, s. 58) označuje tuto formu spolupráce jako sociální partnerství, při kterém je primární důraz kladen na rozvoj školy jako instituce. „Sociální partnerství bývá obvykle formalizováno do podoby školních rad, různých komisí, spolků nebo sdružení. I zde můžeme říci, že nemusí jít vždy čistě o partnerské vztahy, ale můžeme v nich najít prvky klientského přístupu (...) nebo občanství (...). Jde hlavně o to, že rodiče mají různé příležitosti k tomu, aby mohli vlastním přičiněním ovlivňovat podobu, kvalitu a podmínky vzdělávání, kterého se jejich dětem dostává.“ Dle Školského zákona (2012) školská rada:

- a) „vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,
- b) schvaluje výroční zprávu o činnosti školy,
- c) schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny,
- d) schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,
- e) podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
- f) projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,
- g) projednává inspekční zprávy České školní inspekce,
- h) podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy,
- i) podává návrh na odvolání ředitele,
- j) podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy.“ (Školský zákon, 2012)

Školská rada tak může různými způsoby zasahovat do chodu školy a snažit se ji vylepšit.

II Praktická část

3 Výzkumné šetření

Třetí kapitola je věnována výzkumnému šetření. Uvádí cíle a hypotézy výzkumu, informace o výzkumné metodě, o struktuře respondentů a obsahuje interpretaci výsledků výzkumu.

3.1 Cíle a hypotézy

Hlavním cílem výzkumu je charakterizovat a srovnat spolupráci školy s rodiči na dvou typech základních škol – alternativní a klasické.

Dílčí cíle:

- Upravit použitou metodu (dotazník).
- Aplikovat tuto metodu (dotazník).
- Ověřit metodu (dotazník).
- Interpretovat získané výsledky ve vztahu k ověření stanovených hypotéz.

Před zahájením výzkumného šetření byly stanoveny tyto hypotézy:

H₁: Komunikace formou osobního kontaktu s pedagogem probíhá na alternativní škole častěji než na škole klasické.

H₂: V posledním půlroce podal námět, tedy jakoukoliv připomínku nebo stížnost, vyšší počet rodičů žáků na alternativní škole než rodičů žáků na klasické škole.

H₃: Rodiče žáků na klasické škole chtějí být oproti současnému stavu v budoucnu v kontaktu (ústně i písemně) se školou častěji než rodiče žáků na alternativní škole.

3.2 Výzkumná metoda

Pro výzkum bylo potřeba získat řadu informací od většího počtu rodičů současně. Z toho důvodu proběhl formou kvantitativně orientovaného výzkumu za použití dotazníku. (příloha č. 1) *„Klasické pedagogické výzkumy vycházejí většinou z pozitivistického paradigmatu. Bývají často označovány jako vědecké výzkumy či jako výzkumy kvantitativně orientované. Vycházejí z přesvědčení, že existuje jedna objektivní realita, která není závislá na našich citech nebo přesvědčení.“* (Chráška, 2007, s. 9) Dotazník obsahoval otázky uzavřené, které se vyznačují *„tím, že se u nich respondentům předkládá vždy určitý počet předem stanovených odpovědí.“* (Chráška, 2007, s. 166) U některých otázek měli respondenti možnost svou odpověď upřesnit i připsáním jiných možností, které jim nebyly předem nabízeny. Byly použity otázky z výzkumu společnosti EDUin s názvem „Vztah rodičů a školy jejich dítěte“ realizovaného v roce 2011 (Rodiče vítáni, 2011). Naším záměrem bylo, aby byl dotazník plně anonymní. Z toho důvodu jsme do něj nezařadili žádné položky dotazující se na osobní informace jako je věk či vzdělání, dále jméno, pohlaví atd. Z původního dotazníku byly tedy odstraněny položky dotazující se na věk a vzdělání rodičů. Dále byly odstraněny položky dotazující se na počet dětí a jejich věk, které pro náš výzkum nebyly potřebné. Byly odstraněny i položky dotazující se na kraj, ve kterém rodiče bydlí a na školu, kterou děti navštěvují, jelikož výzkum probíhal pouze na olomouckých základních školách. U otázky č. 7 *„Jakých aktivit školy byste se chtěl(a) Vy osobně zúčastnit?“* nám šlo především o zjištění konkrétních aktivit, kterých by se rodiče chtěli zúčastnit a proto už jsme se dále nedotazovali, jak často by se těchto aktivit chtěli účastnit, jako tomu bylo v původním výzkumu. Naopak námi doplněna byla položka č. 19, jelikož jsme chtěli zjistit i situaci před nástupem dítěte do školy, tedy jestli rodiče vybírali

školu podle toho, jak s rodiči spolupracuje a komunikuje. Doplněna byla i položka č. 20, která navazuje na položku č. 19 a dotazuje se, zda škola očekávání rodičů splnila. Ke každému dotazníku byla navíc přiložena papírová obálka, do které mohli rodiče dotazník po vyplnění vložit a mít tak jistotu, že jejich odpovědi budou sloužit opravdu jen našemu výzkumu a že si je nebude moci číst nikdo z učitelů ani ředitel školy. Výzkumné šetření proběhlo s písemným souhlasem jak školy klasické (příloha č. 2), tak školy alternativní (příloha č. 3).

3.3 Struktura respondentů

Vzhledem k cíli práce byly pro realizaci výzkumného šetření vybrány 2 školy odlišného typu. První vybranou školou je škola alternativní, konkrétně waldorfská. Tato škola je navíc držitelem certifikátu Rodiče vítání. Druhou vybranou školou je běžná základní škola. Dotazníky byly distribuovány rodičům všech žáků těchto škol. Na alternativní škole byl dotazník distribuován 109 rodičům a vyplnilo ho 58 rodičů, na klasické škole byl dotazník distribuován 119 rodičům a vyplnilo ho 64 rodičů. Nebylo zjišťováno, který z rodičů dítěte dotazník vyplnil, jelikož byly dotazníky plně anonymní a neobsahovaly otázky dotazující se na osobní informace jako jméno, pohlaví či věk. Vzhledem k povaze některých otázek a dotazníku celkově byl rodičům dotazník rozdán až na konci školního roku. Do dotazníkového šetření byli samozřejmě zahrnuti i rodiče žáků prvních tříd a ti nejprve museli potřebné zkušenosti se školou získat. Tato skutečnost také zapříčinila, že v době distribuce dotazníků již ve škole nebyly plánovány žádné třídní schůzky ani jiné návštěvy školy rodiči, tudíž dotazníky musely být třídním učitelem nejdříve předány dětem a ty je pak předaly svým rodičům. Absence osobního kontaktu s rodiči při předání dotazníků způsobila nižší návratnost dotazníků.

	Alternativní škola	Klasická škola
Počet žáků	109	119
Počet vyplněných dotazníků	58	64

Tab. č. 1: Návratnost dotazníků (zdroj vlastní)

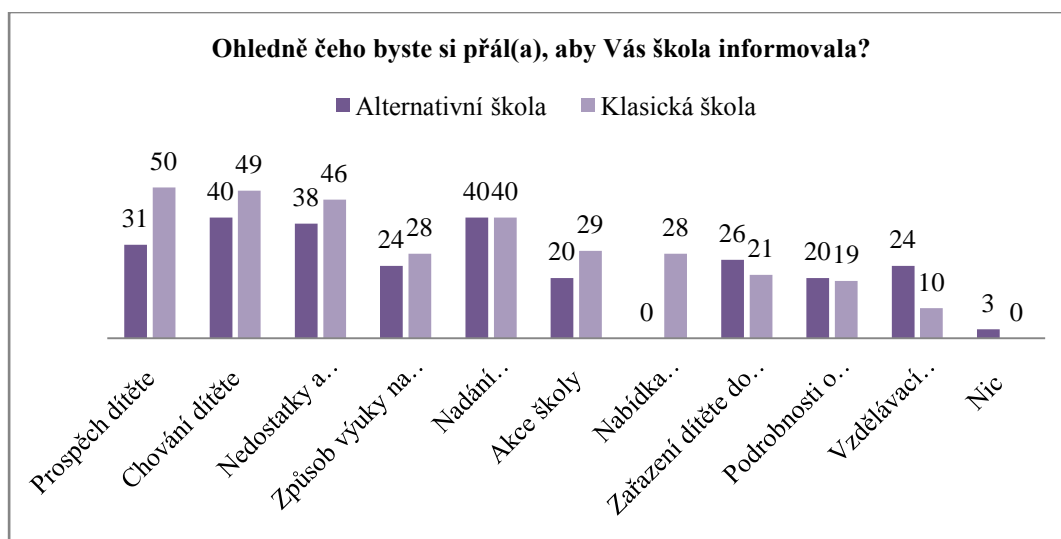
3.4 Výsledky a jejich interpretace

V následujícím textu budeme rozebírat výsledky získané během výzkumného šetření.

Otázka č. 1: Ohledně čeho byste si přál(a), aby Vás škola informovala?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Prospěch dítěte	31	0,108	31	50	0,156	50
Chování dítěte	40	0,140	71	49	0,153	99
Nedostatky a slabé stránky dítěte	38	0,133	109	46	0,144	145
Způsob výuky na škole	24	0,084	133	28	0,088	173
Nadání dítěte, jeho silné stránky	40	0,140	173	40	0,125	213
Akce školy	20	0,070	193	29	0,091	242
Nabídka volnočasových aktivit	23	0,080	216	28	0,088	270
Zařazení dítěte do třídního kolektivu	26	0,091	242	21	0,066	291
Podrobnosti o výletech	20	0,070	262	19	0,059	310
Vzdělávací filozofie školy	24	0,084	286	10	0,031	320
Nic	3	0,010	289	0	0	320
	Σ 286			Σ 320		

Tab. č. 2: Informace školy rodičům (zdroj vlastní)

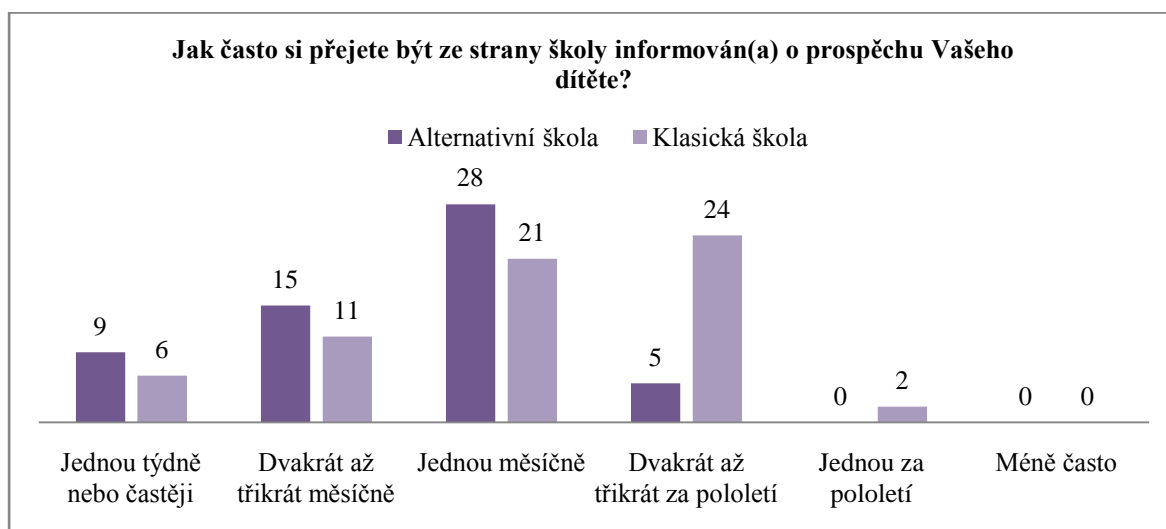
Graf č. 1: Informace školy rodičům (zdroj vlastní)

U první otázky vidíme v preferovaných informacích jen drobné rozdíly. Na alternativní škole si největší počet rodičů přeje být informován o chování dítěte a stejně tak o nadání dítěte, jeho silných stránkách. Druhou nejvíce preferovanou informací jsou nedostatky a slabé stránky dítěte. Naopak nejméně rodičů si přeje být informováno o akcích školy a podrobnostech o výletech. Na klasické základní škole jsou rodiče nejspíše více orientováni na známky, největší počet rodičů si přeje být informován o prospěchu dítěte. Dále rodiče nejvíce zajímá chování dítěte. Nejmenší zájem mají rodiče o informace týkající se vzdělávací filozofie školy.

Otázka č. 2: Jak často si přejete být ze strany školy informován(a) o prospěchu Vašeho dítěte?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Jednou týdně nebo častěji	9	0,155	9	6	0,094	6
Dvakrát až třikrát měsíčně	15	0,259	24	11	0,172	17
Jednou měsíčně	29	0,500	53	21	0,328	38
Dvakrát až třikrát za pololetí	5	0,086	58	24	0,375	62
Jednou za pololetí	0	0	58	2	0,031	64
Méně často	0	0	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 3: Frekvence informací (zdroj vlastní)

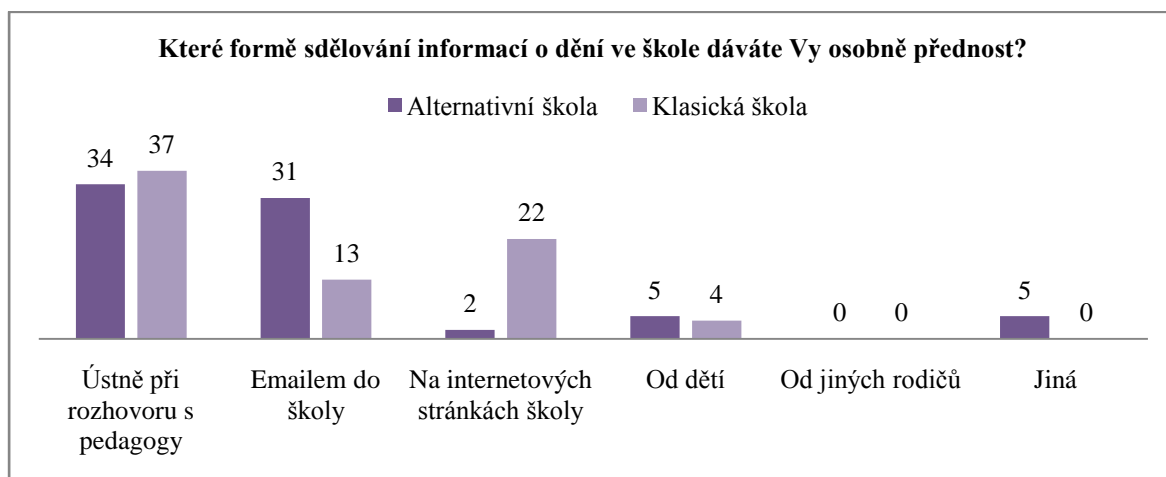
Graf č. 2: Frekvence informací (zdroj vlastní)

Největší počet rodičů žáků alternativní školy si přeje být o prospěchu dítěte informován jednou měsíčně. U rodičů žáků klasické školy je informování jednou měsíčně také jednou z preferovaných voleb, ještě více rodičů si však přeje, aby je škola informovala o prospěchu jejich dítěte pouze dvakrát až třikrát za pololetí.

Otázka č. 3: Které formě sdělování informací o dění ve škole dáváte Vy osobně přednost?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Ústně při rozhovoru s pedagogy	34	0,442	34	37	0,487	37
Emailem do školy	31	0,403	65	13	0,171	50
Na internetových stránkách školy	2	0,026	67	22	0,289	72
Od dětí	5	0,065	72	4	0,053	76
Od jiných rodičů	0	0	72	0	0	76
Jiná	5	0,065	77	0	0	76
	$\Sigma 77$			$\Sigma 76$		

Tab. č. 4: Preferovaný způsob sdělování informací (zdroj vlastní)

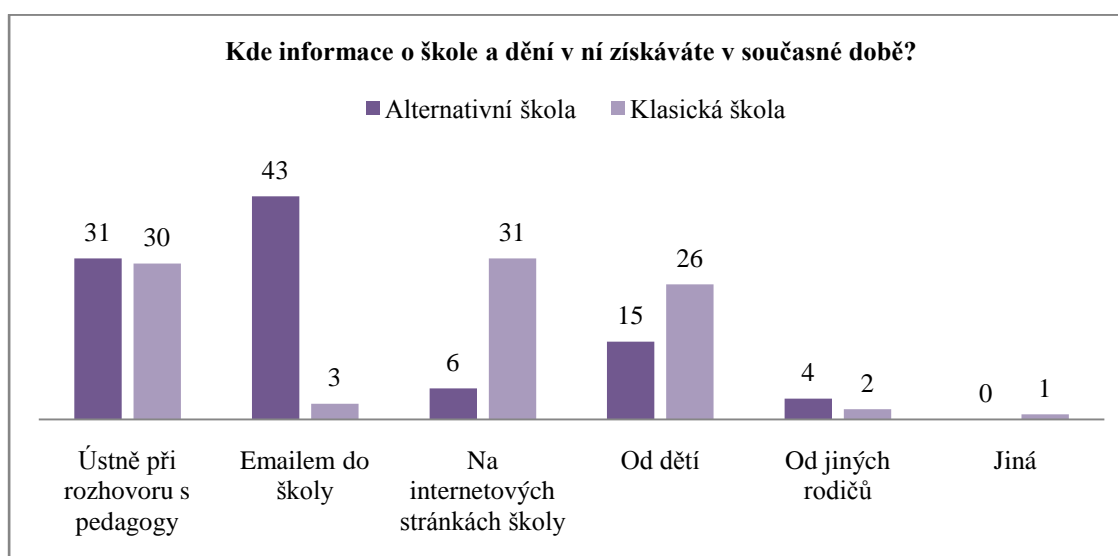
Graf č. 3: Preferovaný způsob sdělování informací (zdroj vlastní)

U třetí otázky se rodiče žáků obou škol v preferované formě sdělování informací o dění ve škole shodují. Nejvíce rodičů preferuje sdělování informací prostřednictvím ústního rozhovoru s pedagogy. U rodičů žáků alternativní školy můžeme obecně vidět vyšší preferenci kontaktu s pedagogy a se školou. U rodičů žáků klasické školy jsou druhou nejčastější preferovanou formou zjišťování informací stránky školy, kterou naopak rodiče žáků alternativní školy nepreferují téměř vůbec. Žádný z rodičů nedává při sdělování informací o dění ve škole přednost sdělování prostřednictvím jiných rodičů.

Otázka č. 4: Kde informace o škole a dění v ní získáváte v současné době?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Ústně při rozhovoru s pedagogy	31	0,313	31	30	0,323	30
Emailem do školy	43	0,434	74	3	0,032	33
Na internetových stránkách školy	6	0,060	80	31	0,333	64
Od dětí	15	0,152	95	26	0,280	90
Od jiných rodičů	4	0,040	99	2	0,022	92
Jiná	0	0	0	1	0,011	93
	$\Sigma 99$			$\Sigma 93$		

Tab. č. 5: Současný způsob sdělování informací (zdroj vlastní)

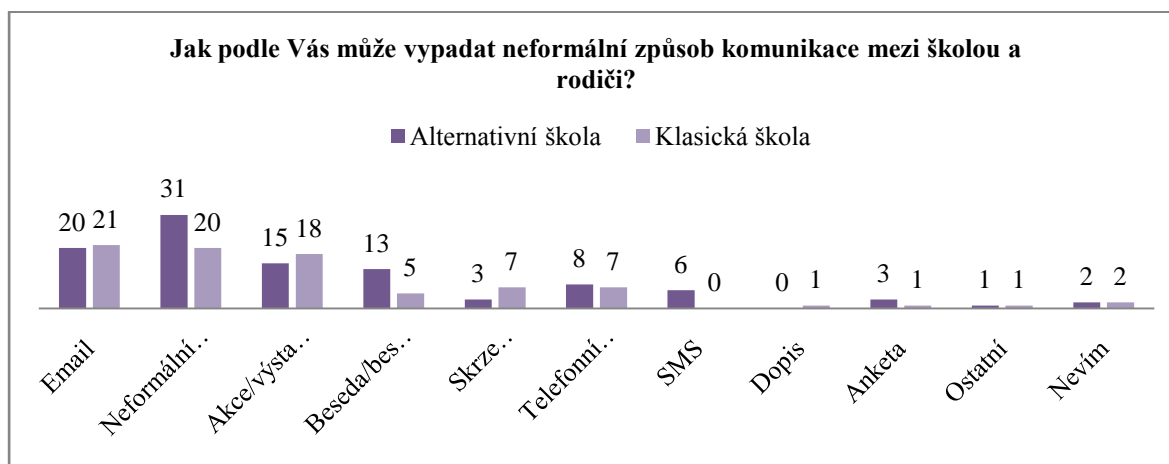
Graf č. 4: Současný způsob sdělování informací (zdroj vlastní)

Otázka č. 4 navazuje na otázku č. 3 a ukazuje, že mezi preferovanou formou získávání informací o škole a tím, jak rodiče skutečně informace získávají, je rozdíl. Rodiče na obou typech škol v předchozí otázce nejčastěji uváděli, že preferovanou formou pro získávání informací o škole je pro ně rozhovor s pedagogy. V současné době však informace získávají nejvíce formou emailu na alternativní škole a prostřednictvím internetových stránek na klasické škole. Získávání informací ústně při rozhovoru s pedagogy je druhou nejčastěji označovanou možností u rodičů žáků obou typů škol. Nejméně rodičů získává informace od jiných rodičů či jiným způsobem (v tomto případě zápisem do deníčku).

Otázka č. 5: Jak podle Vás může vypadat neformální způsob komunikace mezi školou a rodiči?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Email	20	0,196	20	21	0,253	21
Neformální setkání / soukromá návštěva / osobní pohovor	31	0,304	51	20	0,241	41
Akce / výstavy a další společné aktivity s dětmi	15	0,147	66	18	0,217	59
Beseda / besídka / diskuze	13	0,127	79	5	0,060	64
Skrze stránky školy, přes internet	3	0,029	82	7	0,084	71
Telefonní hovor	8	0,078	90	7	0,084	78
SMS	6	0,059	96	0	0	78
Dopis	0	0	96	1	0,012	79
Anketa	3	0,029	99	1	0,012	80
Ostatní	1	0,010	100	1	0,012	81
Nevím	2	0,020	102	2	0,024	83
	Σ 102			Σ 83		

Tab. č. 6: Neformální komunikace (zdroj vlastní)

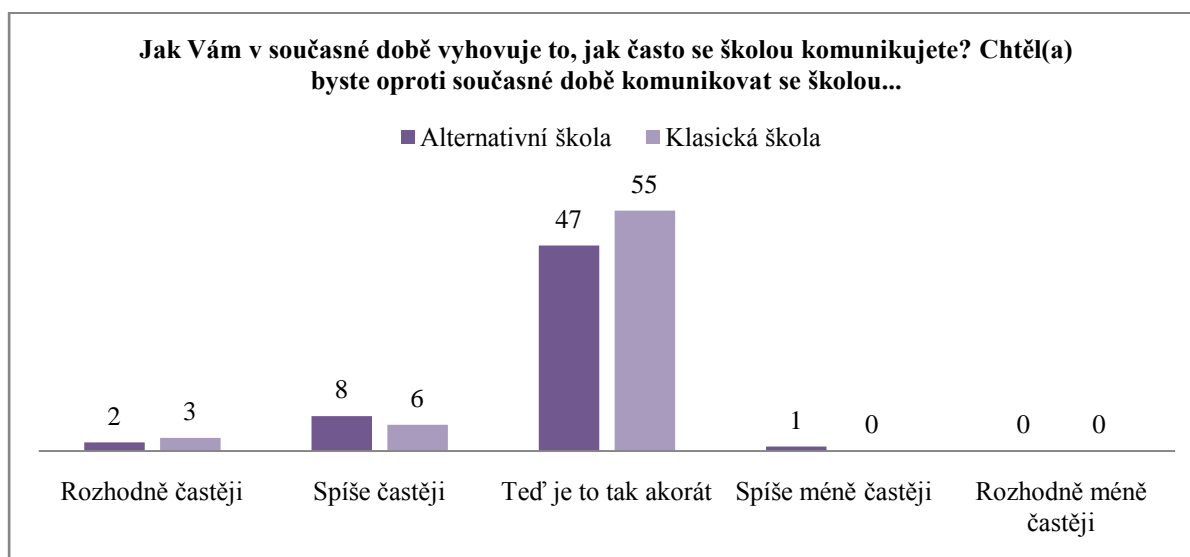
Graf č. 5: Neformální komunikace (zdroj vlastní)

Na alternativní škole považují rodiče za neformální způsob komunikace mezi školou a rodiči nejčastěji neformální setkání, soukromou návštěvu či osobní pohovor a email, stejně tak na škole klasické. Nevelké rozdíly sledujeme i ve způsobech komunikace, které rodiče naopak nepovažují za neformální.

Otázka č. 6: Jak Vám v současné době vyhovuje to, jak často se školou komunikujete? Chtěl(a) byste oproti současné době komunikovat se školou...

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně častěji	2	0,034	2	3	0,047	3
Spíše častěji	8	0,128	10	6	0,094	9
Teď je to tak akorát	47	0,810	57	55	0,860	64
Spíše méně častěji	1	0,017	58	0	0	64
Rozhodně méně častěji	0	0	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 7: Spokojenost se současnou komunikací (zdroj vlastní)

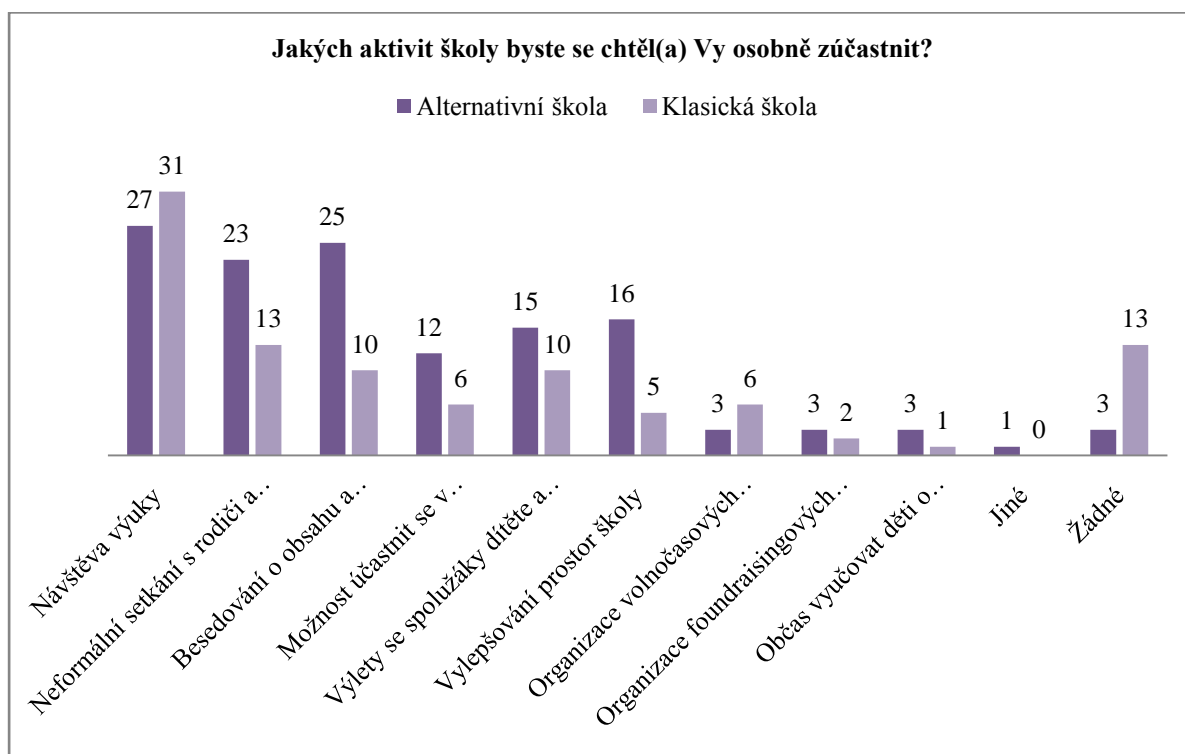
Graf č. 6: Spokojenost se současnou komunikací (zdroj vlastní)

Většina rodičů žáků obou typů škol je se současnou mírou komunikace spokojena. Menšina rodičů by chtěla se školou komunikovat častěji a pouze jeden rodič žáka alternativní školy uvedl, že by chtěl se školou komunikovat spíše méně častěji. Žádný z rodičů žáků obou typů škol neuvedl, že by chtěl se školou komunikovat rozhodně méně častěji. Ukazuje se tedy, že míra komunikace je pro většinu rodičů vyhovující. Nejsou obtěžováni přemírou komunikace ani frustrováni jejím nedostatkem.

Otázka č. 7: Jakých aktivit školy byste se chtěl(a) Vy osobně zúčastnit?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Návštěva výuky	27	0,206	27	31	0,320	31
Neformální setkání s rodiči a učiteli v prostorách školy	23	0,176	50	13	0,134	44
Besedování o obsahu a metodách vzdělávání	25	0,191	75	10	0,103	54
Možnost účastnit se v prostorách školy jiných zajímavých přednášek	12	0,092	87	6	0,062	60
Výlety se spolužáky dítěte a jejich rodiči a učiteli	15	0,115	102	10	0,103	70
Vylepšování prostor školy	16	0,122	118	5	0,052	75
Organizace volnočasových aktivit pro žáky	3	0,023	121	6	0,062	81
Organizace fundraisingových aktivit	3	0,023	124	2	0,021	83
Občas vyučovat děti o věcech, ve kterých se sám(a) vyznám	3	0,023	127	1	0,010	84
Jiné	1	0,008	128	0	0	84
Žádné	3	0,023	131	13	0,134	97
	Σ 131			Σ 97		

Tab. č. 8: Aktivity školy (zdroj vlastní)

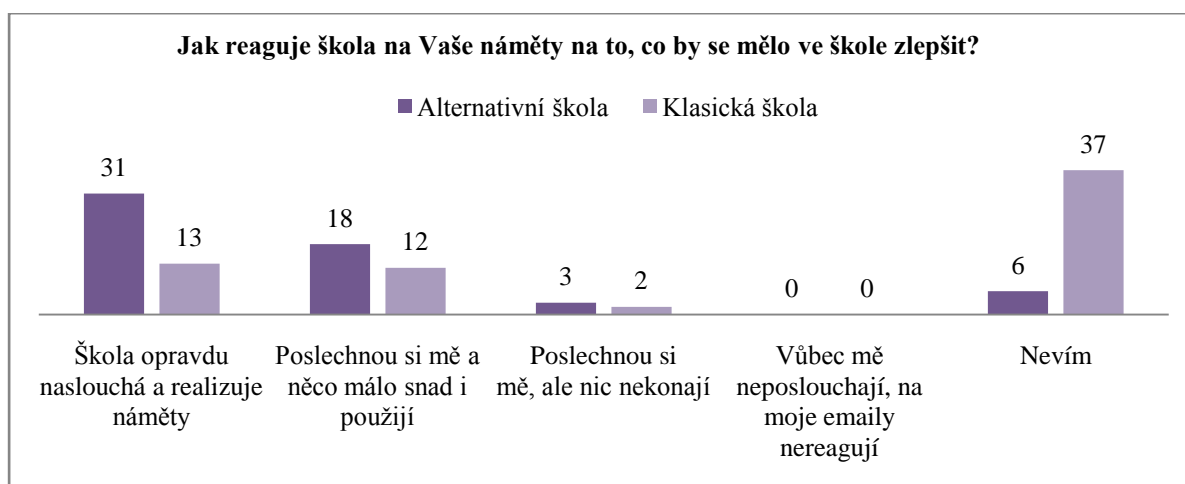
Graf č. 7: Aktivity školy (zdroj vlastní)

Otázka č. 7 se věnuje určitým formám spolupráce, kterých by se rodiče chtěli zúčastnit. Nejvíce rodičů žáků jak školy alternativní, tak školy klasické by se chtělo zúčastnit výuky. O této formě spolupráce jsme se zmiňovali již v teoretické části práce. Dalšími nejvíce preferovanými formami spolupráce na alternativní škole je besedování o obsahu a metodách vzdělávání a neformální setkání s rodiči a učiteli v prostorách školy. Rodiče žáků klasické školy pak jako druhou nejčastější možnost volili také neformální setkání s rodiči a učiteli v prostorách školy, ale stejný počet rodičů uvedl, že by se nechtěli účastnit žádných aktivit. Rodiče žáků alternativní školy se všeobecně chtějí více účastnit různých aktivit.

Otázka č. 8: Jak reaguje škola na Vaše náměty na to, co by se mělo ve škole zlepšit?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Škola opravdu naslouchá a realizuje náměty	31	0,534	31	13	0,203	13
Poslechnou si mě a něco málo snad i použijí	18	0,310	49	12	0,188	25
Poslechnou si mě, ale nic nekonají	3	0,052	52	2	0,031	27
Vůbec mě neposlouchají, na moje emaily nereagují	0	0	52	0	0	27
Nevím	6	0,103	58	37	0,578	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 9: Reakce školy na náměty (zdroj vlastní)

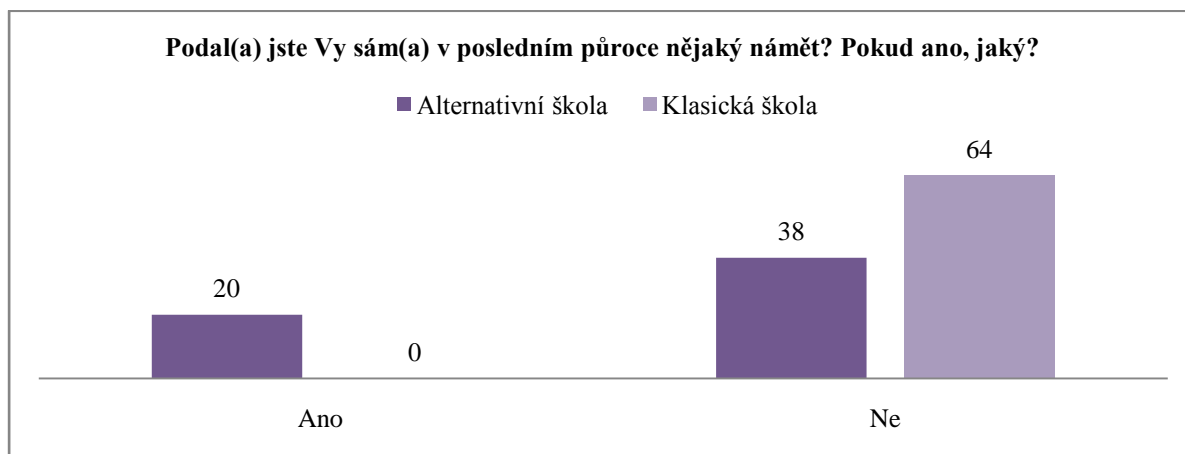
Graf č. 8: Reakce školy na náměty (zdroj vlastní)

V otázce č. 8 je patrný rozdíl v odpovědích rodičů žáků alternativní a klasické školy. Rodiče žáků alternativní školy nejčastěji uváděli, že škola opravdu naslouchá a realizuje jejich náměty. O něco méně rodičů uvedlo, že si je škola poslechne a něco málo snad i použije. Naopak rodiče žáků klasické školy nejčastěji volili možnost „nevím“, z čehož můžeme usuzovat, že obvykle žádné náměty nepodávají, tudíž logicky neví, jak na ně škola reaguje. Možnosti „škola opravdu naslouchá a realizuje náměty“ a „poslechnou si mě a něco málo snad i použijí“ volili také, stejně jako na alternativní škole, ale až jako druhé nejčastější. Jako pozitivum vidíme, že žádný z rodičů neuvedl, že by škola vůbec neposlouchala a nereagovala na emaily.

**Otázka č. 9: Podal(a) jste Vy sám(a) v posledním půlroce nějaký námět?
Pokud ano, jaký?**

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Ano	20	0,345	20	0	0	0
Ne	38	0,655	58	64	1	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 10: Náměty rodičů (zdroj vlastní)

Graf č. 9: Náměty rodičů (zdroj vlastní)

V této otázce dochází k výraznému rozdílu mezi rodiči žáků školy alternativní a školy klasické. Více rodičů žáků alternativní školy námět nepodal, ale určitý počet ano. Naopak žádný z rodičů žáků klasické školy námět nepodal, což nám potvrzuje i naši domněnku u otázky č. 8 a to, že rodiče nemohou vědět, jak na jejich náměty škola reaguje, když žádné nepodávají. Rodiče, kteří námět podali, byli navíc požádáni, aby uvedli jaký. Rodiče podávali náměty týkající se např. dětí a učitelova přístupu k nim, úklidu, návrhů akcí, výzdoby školy. Někteří rodiče podávali i náměty týkající se vážnějších problémů jako je šikana.

Otázka č. 10: Myslíte si, že škola by měla dělat více pro získávání rodičů ke spolupráci?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně ano	5	0,086	5	5	0,078	5
Spíše ano	17	0,293	22	23	0,359	28
Ani ano, ani ne	24	0,414	46	32	0,5	60
Spíše ne	9	0,155	55	4	0,063	64
Rozhodně ne	3	0,052	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 11: Získávání rodičů ke spolupráci (zdroj vlastní)

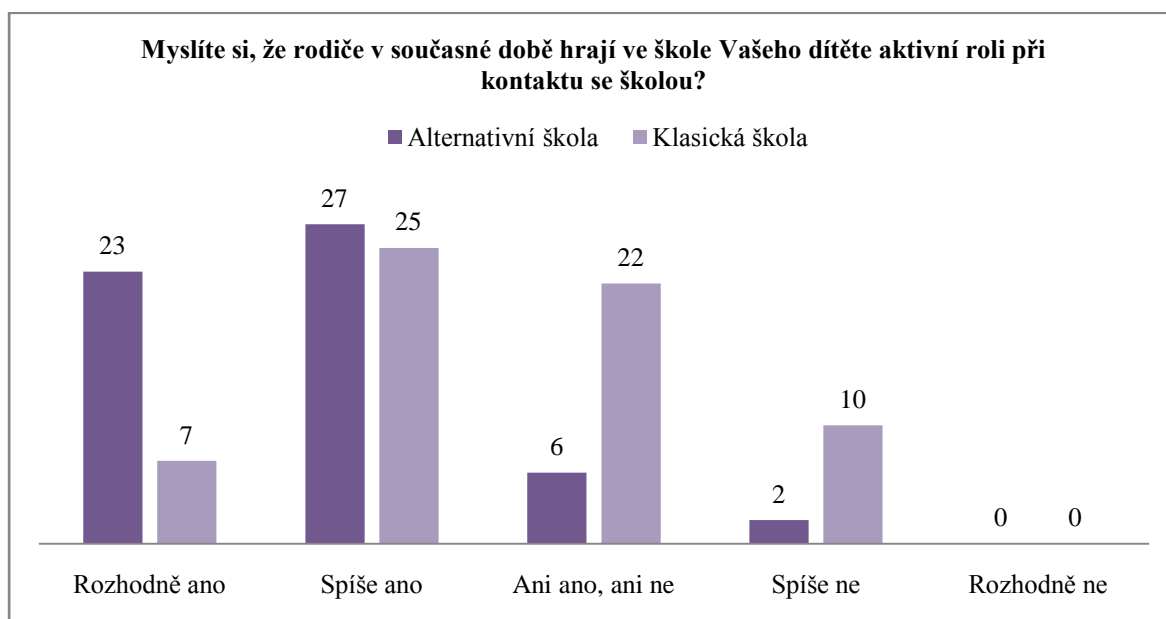
Graf č. 10: Získávání rodičů ke spolupráci (zdroj vlastní)

Nejvíce rodičů žáků alternativní školy se shoduje v tom, že škola by neměla pro získávání rodičů ke spolupráci dělat ani více, ani méně. Zároveň si však téměř stejný počet rodičů myslí, že škola by měla pro získávání rodičů ke spolupráci dělat rozhodně nebo spíše více. Někteří rodiče si naopak myslí, že škola by neměla pro získávání rodičů dělat více. Podobná situace nastává i v případě rodičů žáků klasické školy.

Otázka č. 11: Myslíte si, že rodiče v současné době hrají ve škole Vašeho dítěte aktivní roli při kontaktu se školou?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně ano	23	0,397	23	7	0,109	7
Spíše ano	27	0,466	50	25	0,391	32
Ani ano, ani ne	6	0,103	56	22	0,344	54
Spíše ne	2	0,034	58	10	0,156	64
Rozhodně ne	0	0	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 12: Role rodičů při kontaktu se školou (zdroj vlastní)

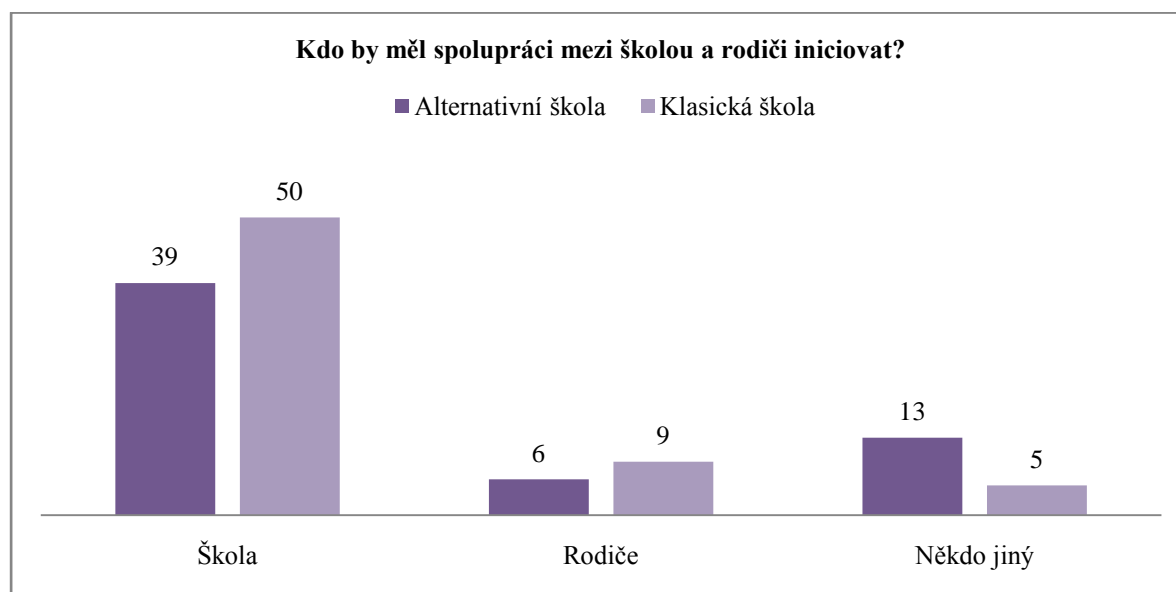
Graf č. 11: Role rodičů při kontaktu se školou (zdroj vlastní)

U této otázky můžeme vidět, že všeobecně aktivnější roli hrají ve škole rodiče žáků alternativní školy. Většina z nich tvrdí, že rodiče ve škole jejich dítěte hrají rozhodně, nebo spíše aktivní roli. Naproti tomu jen menšina rodičů žáků klasické školy uvedla, že rodiče ve škole jejich dítěte hrají rozhodně aktivní roli. Nejvíce rodičů volilo možnosti „spíše ano“ a „ani ano, ani ne“. Žádný z rodičů neuvedl, že rodiče ve škole jejich dítěte rozhodně nehrají aktivní roli, což poukazuje na to, že rodiče se nejspíše snaží se školou spolupracovat a být aktivní.

Otázka č. 12: Kdo by měl spolupráci mezi školou a rodiči iniciovat?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Škola	39	0,672	39	50	0,781	50
Rodiče	6	0,103	45	9	0,141	59
Někdo jiný	13	0,224	58	5	0,078	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 13: Inicie spolupráce (zdroj vlastní)

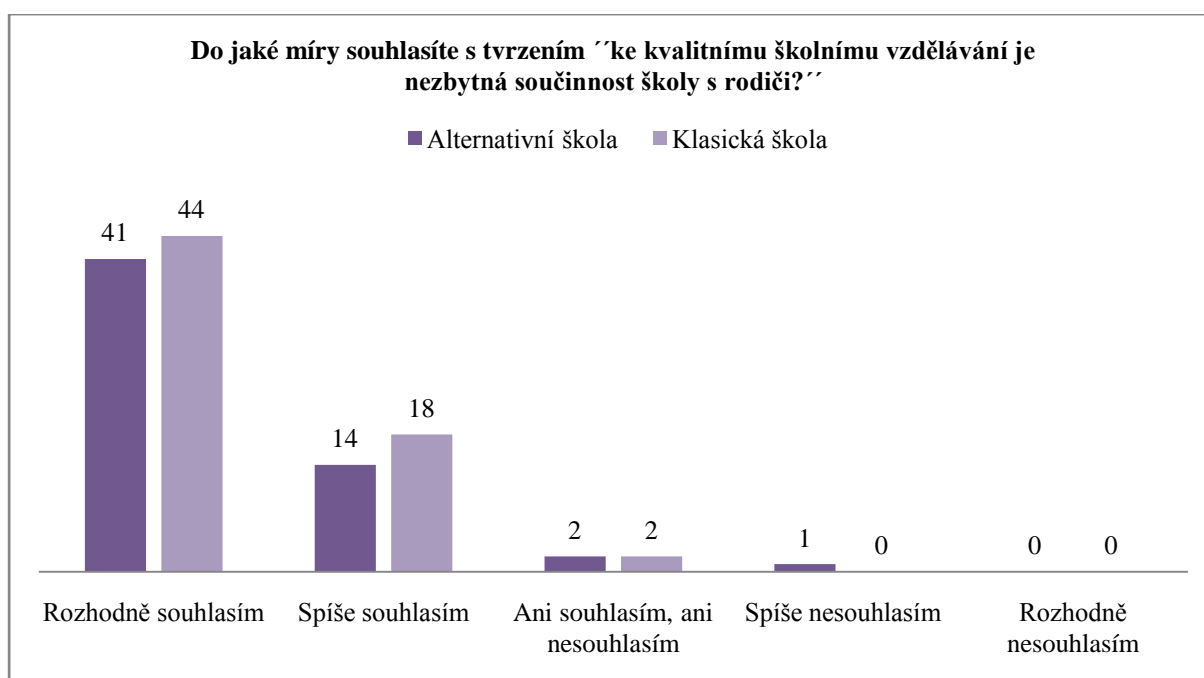
Graf. č. 12: Inicie spolupráce (zdroj vlastní)

Rodiče dětí obou typů škol nejčastěji volili možnost, že spolupráci mezi školou a rodiči by měla iniciovat škola. Pouze menšina rodičů si myslí, že spolupráci mezi školou a rodinou by měli iniciovat rodiče nebo někdo jiný. Pod možností „někdo jiný“ si většina rodičů, kteří tuto odpověď zvolili, představuje situaci, kdy spolupráci mezi školou a rodiči iniciují obě strany, tedy škola i rodiče stejnou měrou. Někteří rodiče si myslí, že spolupráci mezi školou a rodiči by mělo zahajovat sdružení rodičů nebo že to, kdo spolupráci zahajuje, záleží spíše na situaci.

Otázka č. 13: Do jaké míry souhlasíte s tvrzením „ke kvalitnímu školnímu vzdělávání je nezbytná součinnost školy s rodiči“?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně souhlasím	41	0,707	41	44	0,688	44
Spíše souhlasím	14	0,241	55	18	0,281	62
Ani souhlasím, ani nesouhlasím	2	0,034	57	2	0,031	64
Spíše nesouhlasím	1	0,017	58	0	0	64
Rozhodně nesouhlasím	0	0	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 14: Souhlas rodičů s daným tvrzením (zdroj vlastní)

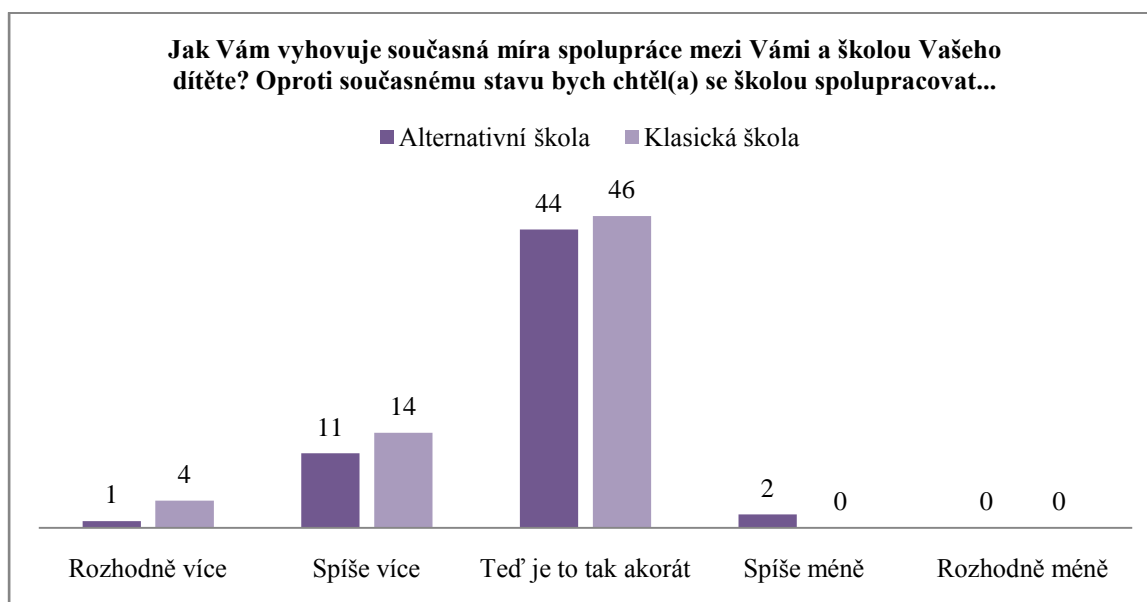
Graf č. 13: Souhlas rodičů s daným tvrzením (zdroj vlastní)

Většina rodičů žáků obou typů škol s tvrzením „ke kvalitnímu školnímu vzdělávání je nezbytná součinnost školy s rodiči“ rozhodně souhlasí. Druhou nejčastější odpovědí byla možnost „spíše souhlasím“. Jen menšina rodičů žáků obou škol k tomuto tvrzení zaujímá neutrální stanovisko nebo s ním nesouhlasí.

Otázka č. 14: Jak Vám vyhovuje současná míra spolupráce mezi Vámi a školou Vašeho dítěte? Oproti současnému stavu bych chtěl(a) se školou spolupracovat...

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně více	1	0,017	1	4	0,063	4
Spíše více	11	0,190	12	14	0,219	18
Ted' je to tak akorát	44	0,759	56	46	0,719	64
Spíše méně	2	0,034	58	0	0	64
Rozhodně méně	0	0	58	0	0	64
	Σ 58			Σ 64		

Tab. č. 15: Současná míra spolupráce (zdroj vlastní)

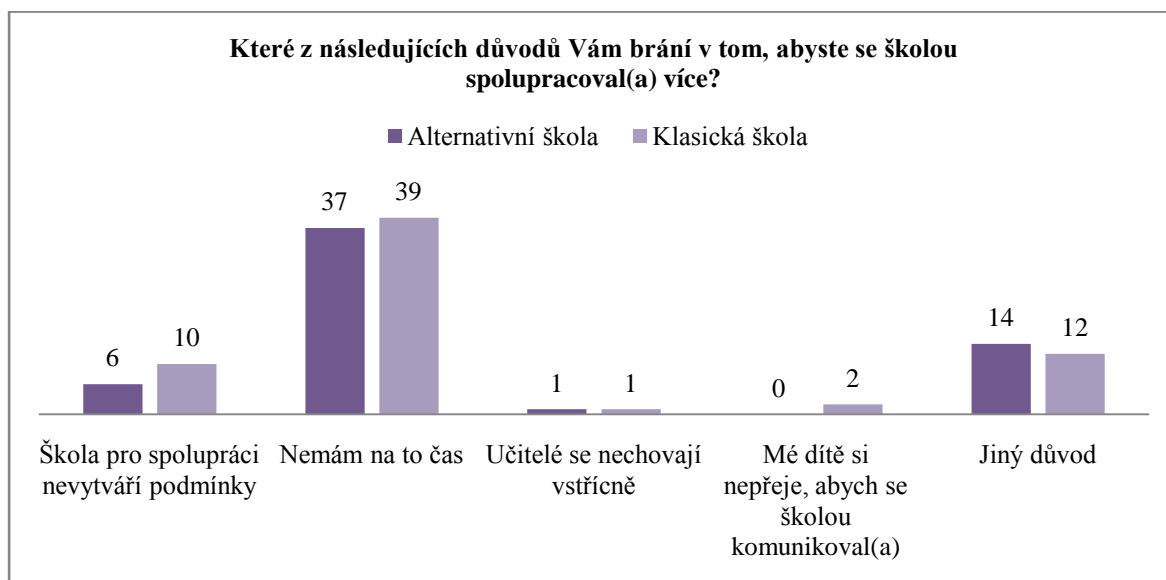
Graf č. 14: Současná míra spolupráce (zdroj vlastní)

V této otázce se rodiče opět shodují. Většina rodičů žáků obou typů škola je se současnou mírou spolupráce spokojena, ale určitý počet rodičů by se školou rád spolupracoval i více. Naproti tomu žádný z rodičů žáků klasické školy by nechtěl se školou spolupracovat méně a na alternativní škole by se školou chtěli spolupracovat méně pouze 2 rodiče.

Otázka č. 15: Které z následujících důvodů Vám brání v tom, abyste se školou spolupracoval(a) více?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Škola pro spolupráci nevytváří podmínky	6	0,103	6	10	0,156	10
Nemám na to čas	37	0,638	43	39	0,609	49
Učitelé se nechovají vstřícně	1	0,017	44	1	0,016	50
Mé dítě si nepřeje, abych se školou komunikoval(a)	0	0	44	2	0,031	52
Jiný důvod	14	0,241	58	12	0,188	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 16: Důvody bránící ve spolupráci (zdroj vlastní)

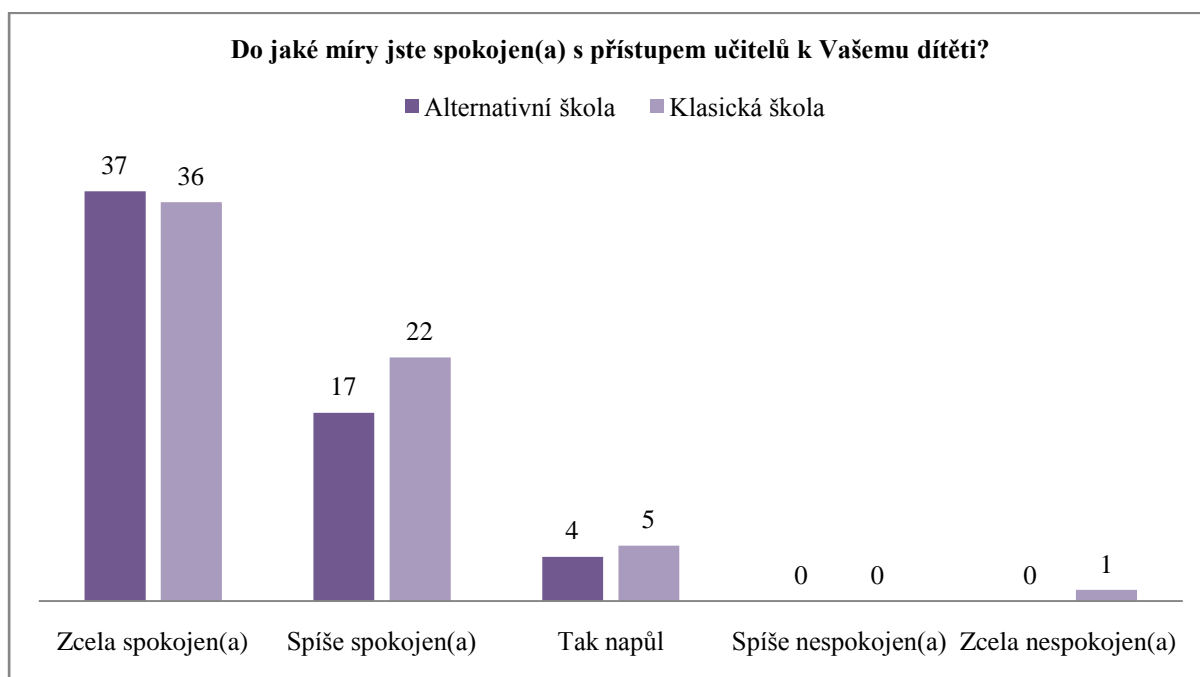
Graf č. 15: Důvody bránící ve spolupráci (zdroj vlastní)

Tato otázka ukazuje, že největší překážkou při spolupráce rodičů se školou je nedostatek volného času na straně rodičů. Tuto možnost zvolila jako důvod nespolupráce většina rodičů žáků obou typů škol. Jako druhou nejčastější možnost rodiče uváděli „jiný důvod“. Jako upřesnění většina rodičů, kteří zvolili „jiný důvod“ uvedla, že ve spolupráci se školou jim nebrání žádný důvod. Malý počet rodičů uváděl možnost, že škola pro spolupráci nevytváří podmínky a pouze 4 rodiče tvrdí, že učitelé se nechovají vstřícně nebo že si jejich dítě spolupráci nepřeje.

Otázka č. 16: Do jaké míry jste spokojen(a) s přístupem učitelů k Vašemu dítěti?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Zcela spokojen(a)	37	0,638	37	36	0,563	36
Spíše spokojen(a)	17	0,293	54	22	0,344	58
Tak napůl	4	0,070	58	5	0,078	63
Spíše nespokojen(a)	0	0	58	0	0	63
Zcela nespokojen(a)	0	0	58	1	0,016	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 17: Spokojenost s přístupem učitelů k dítěti (zdroj vlastní)

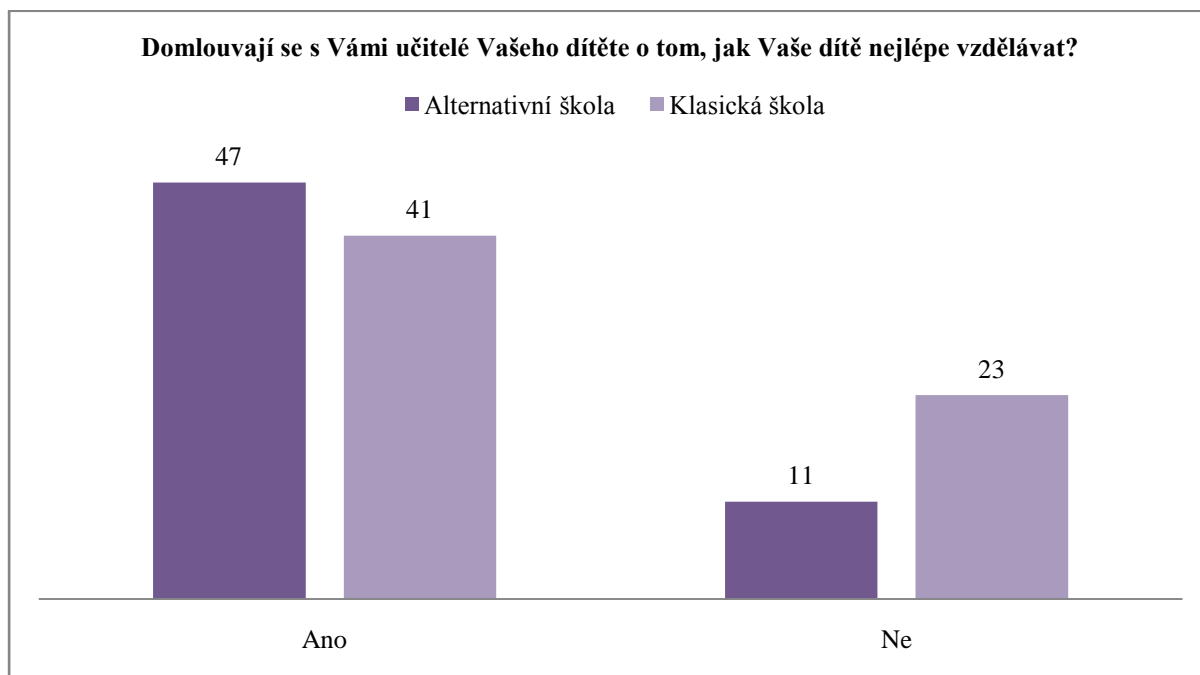
Graf č. 16: Spokojenost s přístupem učitelů k dítěti (zdroj vlastní)

Nejvyšší počet rodičů žáků alternativní školy i rodičů žáků klasické školy uvedl, že je s přístupem učitelů k dětem zcela spokojen. Druhá nejčastější odpověď rodičů žáků obou škol byla také kladná, a to „spíše spokojen(a)“. Jen menšina rodičů uvedla, že jsou napůl spokojeni a pouze 1 rodič žáka klasické školy uvedl, že je s přístupem učitelů k jeho dítěti zcela nespokojen. Za touto jedinou negativní odpovědí vidíme dle našeho názoru spíše určitý osobní problém či nesympatie mezi rodičem a učitelem, jelikož žádný jiný rodič v této oblasti nespokojen není.

Otázka č. 17: Domlouvají se s Vámi učitelé Vašeho dítěte o tom, jak Vaše dítě nejlépe vzdělávat?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Ano	47	0,810	47	41	0,641	41
Ne	11	0,190	58	23	0,359	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 18: Domluva s učitelem (zdroj vlastní)

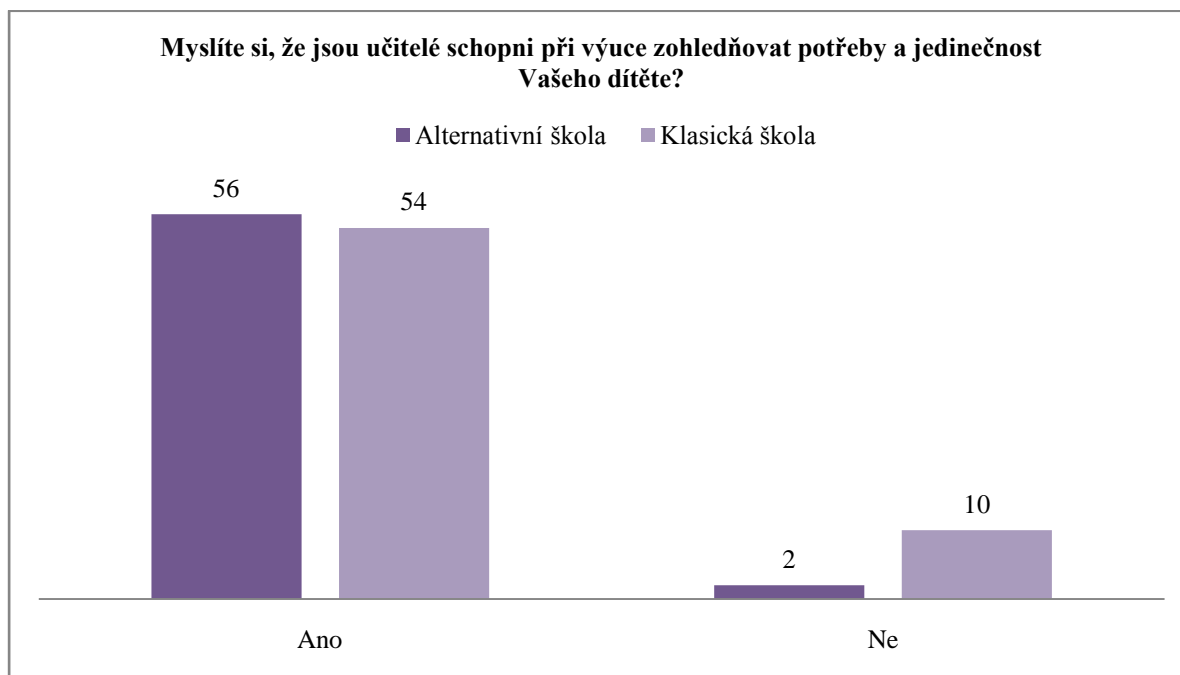
Graf č. 17: Domluva s učitelem (zdroj vlastní)

Většina rodičů žáků alternativní školy uvádí, že se s nimi učitelé domlouvají o tom, jak jejich dítě nejlépe vzdělávat. Podobný počet rodičů žáků klasické školy uvedl také kladnou odpověď. U negativní odpovědi už se rodiče tolik neshodují. Možnost, že se s nimi učitele nedomlouvají o tom, jak jejich dítěte nejlépe vzdělávat, volili více než dvojnásobně častěji rodiče žáků klasické školy než rodiče žáků alternativní školy.

Otázka č. 18: Myslíte si, že jsou učitelé schopni při výuce zohledňovat potřeby a jedinečnost Vašeho dítěte?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Ano	56	0,966	56	54	0,844	54
Ne	2	0,034	58	10	0,156	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 19: Potřeby a jedinečnost dítěte (zdroj vlastní)

Graf č. 18: Potřeby a jedinečnost dítěte (zdroj vlastní)

Všichni rodiče žáků alternativní školy kromě dvou si myslí, že učitelé jsou při výuce schopni zohledňovat potřeby a jedinečnost jejich dítěte, což by dle našeho názoru mělo být, vzhledem k typu školy, samozřejmostí. I většina rodičů žáků klasické školy však odpovídala kladně, ale naopak negativní odpověď zde volilo více rodičů než v případě školy alternativní.

Otázka č. 19: Snažili jste se pro Vaše dítě cíleně najít takovou školu, která s rodiči komunikuje a spolupracuje?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně ano	43	0,741	43	25	0,391	25
Spíše ano	11	0,190	54	17	0,266	42
Nedokážu posoudit	3	0,052	57	15	0,234	57
Spíše ne	0	0	57	6	0,094	63
Rozhodně ne	1	0,017	58	1	0,016	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 20: Výběr školy (zdroj vlastní)

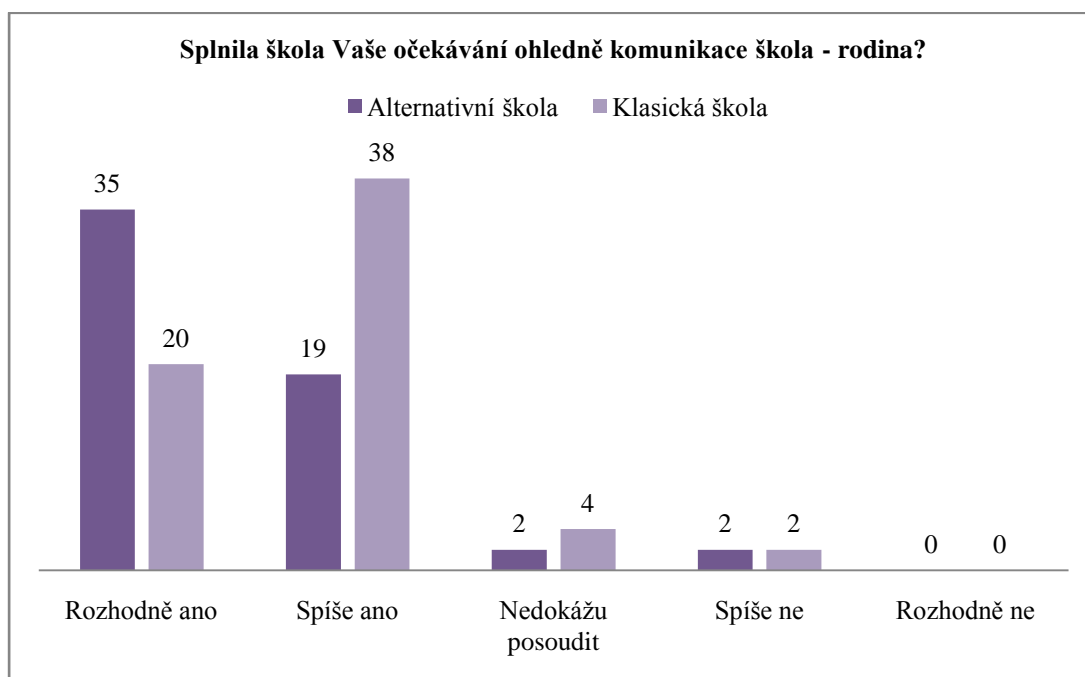
Graf č. 19: Výběr školy (zdroj vlastní)

U této otázky můžeme vidět, že spolupráce a komunikace školy s rodiči je pro rodiče žáků alternativní školy důležitým kritériem při výběru školy pro jejich dítě. Většina rodičů volila možnost „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“. 3 rodiče zaujali neutrální stanovisko a pouze 1 rodič uvedl, že se rozhodně nesnažil najít pro svoje dítě takovou školu, která s rodiči komunikuje a spolupracuje. Rodiče žáků klasické školy pak zaujímali častěji neutrální stanovisko, ale většina z nich odpověděla také kladně.

Otázka č. 20: Splnila škola Vaše očekávání ohledně komunikace škola-rodina?

	Alternativní škola			Klasická škola		
	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost	Četnost n_i	Relativní četnost f_i	Kumulativní četnost
Rozhodně ano	35	0,603	35	20	0,313	20
Spíše ano	19	0,328	54	38	0,594	58
Nedokážu posoudit	2	0,034	56	4	0,063	62
Spíše ne	2	0,034	58	2	0,031	64
Rozhodně ne	0	0	58	0	0	64
	$\Sigma 58$			$\Sigma 64$		

Tab. č. 21: Očekávání ohledně komunikace (zdroj vlastní)

Graf č. 20: Očekávání ohledně komunikace (zdroj vlastní)

Většina rodičů žáků obou typů škol uvádí, že škola ohledně komunikace jejich očekávání splnila. Pouze 2 rodiče z každé školy uvádí, že škola jejich očekávání spíše nesplnila.

3.5 Ověření hypotéz

První stanovenou hypotézou byla hypotéza H_1 „Komunikace formou osobního kontaktu s pedagogem probíhá na alternativní škole častěji než na škole klasické.“ Pro tuto hypotézu byla stanovena nulová a alternativní hypotéza:

H_0 : Mezi frekvencí komunikace formou osobního kontaktu s pedagogem na alternativní škole a na klasické škole nejsou rozdíly.

H_A : Mezi frekvencí komunikace formou osobního kontaktu s pedagogem na alternativní škole a na klasické škole jsou rozdíly.

Na základě tabulky č. 5 a grafu č. 4 přijímáme nulovou hypotézu a odmítáme alternativní hypotézu. V této oblasti nejsou mezi rodiči žáků alternativní školy a rodiči žáků klasické školy rozdíly. Informace o dění ve škole prostřednictvím osobního kontaktu s pedagogem získává téměř stejný počet rodičů žáků klasické školy jako rodičů žáků alternativní školy.

Druhou stanovenou hypotézou byla hypotéza H_2 „V posledním půlroce podal námět, tedy jakoukoliv připomínku nebo stížnost, vyšší počet rodičů žáků alternativní školy než rodičů žáků klasické školy.“ Pro tuto hypotézu byla stanovena nulová a alternativní hypotéza:

H_0 : Mezi počtem rodičů žáků alternativní školy a rodičů žáků klasické školy, kteří v posledním půlroce podali námět, tedy jakoukoliv připomínku nebo stížnost, nejsou rozdíly.

H_A : Mezi počtem rodičů žáků alternativní školy a rodičů žáků klasické školy, kteří v posledním půlroce podali námět, tedy jakoukoliv připomínku nebo stížnost, jsou rozdíly.

Na základě tabulky č. 10 a grafu č. 9 přijímáme alternativní hypotézu a odmítáme nulovou hypotézu. Žádný z rodičů žáků klasické školy neuvedl, že

by podal v posledním půlroce jakýkoliv námět. Na alternativní škole podalo námět 20 rodičů z celkového počtu 58.

Třetí stanovenou hypotézou byla hypotéza H_3 „Rodiče žáků klasické školy chtějí být oproti současnému stavu v budoucnu v kontaktu (ústně i písemně) se školou častěji než rodiče žáků alternativní školy.“ Pro tuto hypotézu byla stanovena nulová a alternativní hypotéza:

H_0 : Mezi tím, jak často by v budoucnu chtěli být oproti současnému stavu v kontaktu se školou rodiče žáků klasické školy a rodiče žáků alternativní školy, nejsou rozdíly.

H_A : Mezi tím, jak často by v budoucnu chtěli být oproti současnému stavu v kontaktu se školou rodiče žáků klasické školy a rodiče žáků alternativní školy, jsou rozdíly.

Na základě tabulky č. 7 a grafu č. 6 a dále tabulky č. 15 a grafu č. 14 přijímáme nulovou hypotézu a odmítáme alternativní hypotézu. Většina rodičů žáků obou typů škol uváděla, že jsou spokojeni se současnou mírou spolupráce a komunikace se školou.

Závěr

Cílem práce bylo charakterizovat a srovnat spolupráci školy s rodiči na dvou typech základních škol – alternativní a klasické. Spolupráce školy s rodiči byla charakterizována v teoretické části, spolu se souvisejícími pojmy. V praktické části byly nejprve formulovány cíle a hypotézy, dále upravena, popsána, aplikována a ověřena použitá metoda, popsána struktura respondentů a nakonec interpretovány výsledky výzkumu získané dotazníkovým šetřením provedeným na dvou typech základních škol s následným porovnáním získaných dat. Všechny cíle bakalářské práce tak byly dosaženy.

Výsledky výzkumu se celkově liší od mého původního očekávání. Předpokládala jsem, že mezi školami budou větší rozdíly jak ve způsobech, tak v preferované míře spolupráce i komunikace. Výzkum ukazuje, že rodiče se v mnoha otázkách shodují, se spoluprací mezi nimi a školou jsou obecně spokojeni a považují ji za důležitou během vzdělávání. Nejčastěji rodičům brání ve spolupráci časová vytíženost.

Během tvorby bakalářské práce se nevyskytly výraznější obtíže. Určitým problémem byla jen situace, kdy rodiče příliš nerespektovali pokyny pro vyplňování dotazníků a označovali více odpovědí i u otázek, kde to nebylo povoleno.

Zpracovávání práce mi přineslo nové informace o problematice a přimělo mě se nad důležitostí spolupráce školy s rodiči hlouběji zamyslet. Data získaná během výzkumu by mohla být přínosná i pro zúčastněné školy, které se díky nim mohou dozvědět, jak jsou rodiče spokojeni se spoluprací mezi nimi a školou. Zúčastněným školám byly výsledky výzkumu poskytnuty. Navíc by výsledky výzkumu mohly podnítit k větší míře spolupráce a komunikace školy, které dosud s rodiči spolupracují jen minimálně.

Do budoucna, v mé diplomové práci, by bylo vhodné ve výzkumu pokračovat. Výzkum by mohl být proveden ve větším rozsahu, např. zjišťovat spolupráci na školách v celém kraji.

Literatura

BENÍŠKOVÁ, Tereza. *První třídou bez pláče*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1906-1.

ČAPEK, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4640-1.

ČESKO. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2013.

ČESKO. Zákon č. 561/2004, Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*.

ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*.

GRECMANOVÁ, Helena a Eva URBANOVSKÁ. *Waldorfská škola*. Olomouc: Hanex, 1996. ISBN 80-85783-09-6.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

Chtějí rodiče spolupracovat se školou? II. část. In: *Rodiče vítáni* [online]. [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: <http://www.rodicevitani.cz/pro-rodice/chteji-rodice-spolupracovat-se-skolou-ii-cast/>.

KOMENSKÝ, Jan Amos. *Didaktika velká*. 3. vyd. Brno: Komenium, 1948.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.

MATOUŠEK, Oldřich. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-19-9.

POHNĚTALOVÁ, Yveta. *Vztahy školy a rodiny: případové studie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-626-1.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4.

PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7178-999-4.

RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. Brno: Masarykova Univerzita, 2004. ISBN 80-210-3598-6.

ŘEZÁČ, Jaroslav. *Sociální psychologie*. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6.

SVOBODOVÁ, Jarmila. *Alternativní školy*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-19-2.

TAMÁŠOVÁ, Viola. *Teória a prax rodinnej edukácie (z rodiny do života)*. Ivanka pri Dunaji: Axima, 2007. ISBN 978-80-969178-3-9.

Tisková zpráva: Výběr základní školy ovlivní děti na celý život. In: *EDUin* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-vyber-zakladni-skoly-ovlivni-deti-na-cely-zivot/>.

TOMÁNEK, Pavol. *Rodina - výchova - spoločnosť: výzvy a perspektívy*. Brno: Tribun EU, 2015. ISBN 978-80-263-0775-4.

ZÁRUBOVÁ, Jitka. Setkání s budoucími prvňáčky a jejich rodiči. In: *Rodiče vítáni* [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.rodicevitani.cz/pro-rodice/setkani-s-budoucími-prvnacky-a-jejich-rodici/>.

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Písemný souhlas klasické základní školy s výzkumným šetřením

Příloha č. 3: Písemný souhlas alternativní základní školy s výzkumným šetřením

Příloha č. 1: Dotazník

Vztah rodičů a školy jejich dítěte

Jsem studentkou 2. ročníku oboru Pedagogika – veřejná správa na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Tento anonymní dotazník je velmi důležitý pro tvorbu mé bakalářské práce, prosím Vás tedy o jeho vyplnění. Pomůžete tím nejenom mně, ale i škole – škola se tak může dozvědět o Vašich požadavcích a přáních a vycházet Vám v budoucnu více vstříc. (U každé otázky zvolte prosím pouze jednu možnost, pokud není uvedeno jinak. Vyplněný dotazník vložte do přiložené obálky z důvodu zachování anonymity.)

Ohledně čeho byste si přál(a), aby Vás škola informovala? (zde můžete zvolit více možností)

- a) Prospěch dítěte
- b) Chování dítěte
- c) Nedostatky a slabé stránky dítěte
- d) Způsob výuky na škole
- e) Nadání dítěte, jeho silné stránky
- f) Akce školy
- g) Nabídka volnočasových aktivit
- h) Zařazení dítěte do třídního kolektivu
- i) Podrobnosti o výletech
- j) Vzdělávací filozofie školy
- k) Nic

Jak často si přejete být ze strany školy informován(a) o prospěchu Vašeho dítěte?

- a) Jednou týdně nebo častěji
- b) Dvakrát až třikrát měsíčně
- c) Jednou měsíčně
- d) Dvakrát až třikrát za pololetí
- e) Jednou za pololetí
- f) Méně často

Které formě sdělování informací o dění ve škole dáváte vy osobně přednost?

- a) Ústně při rozhovoru s pedagogy
- b) Emailem do školy
- c) Na internetových stránkách školy
- d) Od dětí
- e) Od jiných rodičů
- f) Jiná – prosím vypište:

Kde informace o škole a dění v ní získáváte v současné době?

- a) Ústně při rozhovoru s pedagogy
- b) Emailem do školy
- c) Na internetových stránkách školy
- d) Od dětí
- e) Od jiných rodičů
- f) Jiná – prosím vypište:

Jak podle Vás může vypadat neformální způsob komunikace mezi školou a rodiči?

- a) Email
- b) Neformální setkání / soukromá návštěva / osobní pohovor
- c) Akce / výstavy a další společné aktivity s dětmi
- d) Beseda / besídka / diskuze
- e) Skrze stránky školy, přes internet
- f) Telefonní hovor
- g) SMS
- h) Dopis
- i) Anketa
- j) Ostatní – prosím vypište:
- k) Nevím

Jak Vám v současné době vyhovuje to, jak často se školou komunikujete? Chtěl(a) byste oproti současné době komunikovat se školou...

- a) Rozhodně častěji
- b) Spíše častěji
- c) Teď je to tak akorát
- d) Spíše méně častěji
- e) Rozhodně méně častěji

Jakých aktivit školy byste se chtěl(a) Vy osobně zúčastnit? (zde můžete vybrat více možností)

- a) Návštěva výuky
- b) Neformální setkání s rodiči a učiteli v prostorách školy
- c) Besedování o obsahu a metodách vzdělávání
- d) Možnost účastnit se v prostorách školy jiných zajímavých přednášek
- e) Výlety se spolužáky dítěte a jejich rodiči a učiteli
- f) Vylepšování prostor školy
- g) Organizace volnočasových aktivit pro žáky
- h) Organizace fundraisingových aktivit (= aktivity s cílem získat pro školu nějaké finanční prostředky navíc)
- i) Občas vyučovat děti o věcech, ve kterých se sám(a) vyznám
- j) Jiné – prosím vypište:
- k) Žádné

Jak reaguje škola na Vaše náměty na to, co by se mělo ve škole zlepšit?

- a) Škola opravdu naslouchá a realizuje náměty
- b) Poslechnou si mě a něco málo snad i použijí
- c) Poslechnou si mě, ale nic nekonají
- d) Vůbec mě neposlouchají, na moje emaily neodpovídají
- e) Nevím

Podal(a) jste Vy sám(a) v posledním půlroce nějaký námět? Pokud ano, jaký?

- a) Ano – prosím vypište:
- b) Ne

Myslíte si, že škola by měla dělat více pro získávání rodičů ke spolupráci?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Ani ano, ani ne
- d) Spíše ne
- e) Rozhodně ne

Myslíte si, že rodiče v současné době hrají ve škole Vašeho dítěte aktivní roli při kontaktu se školou?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Ani ano, ani ne
- d) Spíše ne
- e) Rozhodně ne

Kdo by měl spolupráci mezi školou a rodiči iniciovat?

- a) Škola
- b) Rodiče
- c) Někdo jiný – prosím vypište:

Do jaké míry souhlasíte s tvrzením "ke kvalitnímu školnímu vzdělávání je nezbytná součinnost školy s rodiči"?

- a) Rozhodně souhlasím
- b) Spíše souhlasím
- c) Ani souhlasím, ani nesouhlasím
- d) Spíše nesouhlasím
- e) Rozhodně nesouhlasím

Jak Vám vyhovuje současná míra spolupráce mezi Vámi a školou Vašeho dítěte? Oproti současnému stavu bych chtěl(a) se školou spolupracovat...

- a) Rozhodně více
- b) Spíše více
- c) Teď je to tak akorát
- d) Spíše méně
- e) Rozhodně méně

Které z následujících důvodů Vám brání v tom, abyste se školou spolupracoval(a) více?

- a) Škola pro spolupráci nevytváří podmínky
- b) Nemám na to čas
- c) Učitelé se nechovají vstřícně
- d) Mé dítě si nepřejde, abych se školou komunikoval(a)
- e) Jiný důvod – prosím vypište:

Do jaké míry jste spokojen(a) s přístupem učitelů k Vašemu dítěti?

- a) Zcela spokojen(a)
- b) Spíše spokojen(a)
- c) Tak napůl
- d) Spíše nespokojen(a)
- e) Zcela nespokojen(a)

Domlouvají se s Vámi učitelé Vašeho dítěte o tom, jak Vaše dítě nejlépe vzdělávat?

- a) Ano
- b) Ne

Myslíte si, že jsou učitelé schopni při výuce zohledňovat potřeby a jedinečnosti Vašeho dítěte?

- a) Ano
- b) Ne

Snažili jste se pro Vaše dítě cíleně najít takovou školu, která s rodiči komunikuje a spolupracuje?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Nedokážu posoudit
- d) Spíše ne
- e) Rozhodně ne

Splnila škola Vaše očekávání ohledně komunikace škola – rodina?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Nedokážu posoudit
- d) Spíše ne
- e) Rozhodně ne

Příloha č. 2: Písemný souhlas klasické základní školy s výzkumným šetřením

Bakalářská práce – Spolupráce školy s rodiči na alternativní a klasické základní škole v Olomouci

Souhlasím s uvedením údajů získaných dotazníkem v bakalářské práci studentky Simony Chaloupkové.

V Olomouci dne 31. 8. 2015

Fakultní základní škola a Mateřská škola
Olomouc, Holečkova 10
příspěvková organizace
Holečkova 10 -71-
779 00 Olomouc
IČ: 70631000 DIČ: CZ70631000
Prodláň, VOT

Příloha č. 3: Písemný souhlas alternativní základní školy s výzkumným šetřením

Bakalářská práce – Spolupráce školy s rodiči na alternativní a klasické základní škole v Olomouci

Souhlasím s uvedením údajů získaných dotazníkem v bakalářské práci studentky Simony Chaloupkové.

 Waldorfská základní škola
a mateřská škola Olomouc s.r.o.
Kosinova 876/3, 779 00 OLOMOUC
tel.: 777 850 488 IČ: 285 964 75

V Olomouci dne26. 6. 2015.....

.....

.....
podpis

Anotace

Jméno a příjmení:	Simona Chaloupková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Jana Kantorová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2016

Název práce:	Spolupráce školy s rodiči na alternativní a klasické základní škole v Olomouci
Název v angličtině:	The cooperation between school and parents at alternative and standard primary school in Olomouc
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá problematikou spolupráce školy s rodiči na základní škole . Definiuje pojmy spolupráce, rodina, škola, základní vzdělávání a alternativní vzdělávání. Popisuje postupný vývoj spolupráce školy s rodiči a vybrané formy spolupráce školy s rodiči. Obsahuje dotazníkové šetření realizované na dvou základních školách.
Klíčová slova:	Spolupráce, komunikace, škola, učitel, rodič, základní vzdělávání, alternativní vzdělávání, výchova
Anotace v angličtině:	Bachelor degree work deals with the cooperation between school and parents at basic school. It defines cooperation, family, school, basic education and alternative education. It describes development of cooperation between school and parents and forms of cooperation between school and parents. It includes research realized at two primary schools.
Klíčová slova v angličtině:	Cooperation, communication, school, teacher, parent, basic education, alternative education, education
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1: Dotazník Příloha č. 2: Písemný souhlas klasické základní školy s výzkumným šetřením

	Příloha č. 3: Písemný souhlas alternativní školy s výzkumným šetřením
Rozsah práce:	60 stran
Jazyk práce:	český